

Donald Trump: 6 grunner til at han kan være bra for republikanerne

NYHETER • DEL 1 • SIDE 6

LØRDAG

Aftenposten

SEKS KVINNER FRA ANDRE LAND
OM NORSK LIKESTILLING

«Jeg blir nesten provosert
og føler meg krenket
i min mammarolle»

LØRDAG • DEL 1 • SIDE 34-36

23. SESONG

Møt den nye
gjengen bak
Top Gear

KULTUR • DEL 2 • SIDE 4-5

ROBIN WRIGHT OM
CLAIRE UNDERWOOD

- Hun vil gå så
langt det
trengs

LØRDAG • DEL 1
SIDE 24-25

KULTUR • DEL 2
SIDE 6-7

House of Cards
er tilbake

5. mars 2016 Uke 9 • Nr. 65 • 157. årgang • Løssalg kr 35 (Leverert hjem fra kr 12. Bestill på ap.no/abo) ○○☆

Ni av ti som er dømt for **vold mot barn**, har innvandrerbakgrunn

Av 89 personer som er dømt for vold mot barn i Oslo tingrett de siste tre årene,
er bare syv uten minoritetsbakgrunn.

LØRDAG • DEL 1 • SIDE 17-23 og DEL 2 • SIDE 2

Er Norge blitt mindre likestilt med blå blå regjering?

Vi har sjekket punkt for punkt.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 4-5

Han hadde lyst til å legge opp

Men så bestemte
Emil Hegle Svendsen seg for
å bli kvitt de mørke tankene.

SPORT • DEL 1 • SIDE 42-45

Elever bruker PC til nynorsk-juks

Lærere vet ikke hvordan
de skal få stanset bruken
av oversettelsesprogram.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 10

Lørdag

FOTO: TOR G. STENERSEN

I 15 år ble søstrene terrorisert av sin egen far

Hvorfor har nesten alle gjerningsmenn i voldssaker mot barn i Oslo innvandrerbakgrunn?

- Han sa alltid at han elsket oss når han slo

tekst Lene Skogstrøm og Håkon Letvik
foto Tor G. Stenersen

● **Aftenposten har gått gjennom familievold-dommer ved Oslo tingrett de siste tre årene.**
● **Blant de 89 som er dømt for vold mot barn, er det bare syv etnisk norske voldsutøvere.**
● **Nesten ni av ti gjerningsmenn- og kvinner har minoritetsbakgrunn fra Asia eller Afrika.**

Aiesha går målbevisst bortover gaten i vinterkvelden, i moteriktig lang frakk og stort skjerf surret rundt halsen. 26-åringen fra Oslo har universitetsgrad og god jobb i en mannsdominert bransje. Hun gleder seg: Neste dag skal hun undertegne kontrakten til sin første leilighet.

At det har gått så bra med henne, er ingen selvfølge. Hun er offer i en av de mest brutale familievoldssakene som har gått for Oslo tingrett de siste tre

årene. Gjerningsmann: hennes egen far.

Vold mot barn

Ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

årene. Gjerningsmann: hennes egen far.

– Jeg klarte meg. Jeg var yngre og fikk bare noen slag innimellom, sier Aiesha. – Men jeg ble kommandert til å stå og se på mine eldre søsken bli slått og mishandlet. Det var søsknene mine og moren min det gikk verst ut over.

Hun lider ennå av posttraumatisk stress-syndrom. Bilder i hodet, «film» av torturscener som spilles om og om igjen. En lukt, eller synet av et skallet bakhode på gaten, kan være nok til å sette det i gang. Så er hun tilbake på barnerommet og ser søsteren ligge på knærne mens faren slår henne med ulike gjenstander.

Pappas lille spion

Hun måtte også være pappas lille spion og fortelle hvordan to år eldre storesøster Nazreen oppførte seg på skolen, hvem hun snakket med, og om hun hadde på seg hijaben. Faren brukte volden for å hindre at de skulle bli norske, integrerte. Da hun var 11-

12 måtte hun se på at han slengte søsteren bortover så hodet hennes smalt i veggen.

– Det er mye av livet som er visket bort, som jeg ikke husker, forteller hun.

Men dette husker hun i hvert fall tindrende klart: At hun en dag som 15-åring fikk nok, og troppet opp på Mira-senteret – ressurscenter for kvinner med minoritetsbakgrunn – for å be om råd og hjelp. Hun fikk også støtte fra helsesøster og sosiallærer på skolen.

De meldte bekymring til barnevernet, og hun ble akuttplassert i en barnevernsinstitusjon med hemmelig adresse. I en måned bodde hun der mens barne-

I 15 år var hverdagen til søstrene preget av vold og trusler. Gjerningsmannen var deres egen far.

De to søstre Nazreen og Aiesha sliter med ettervirkningene av en oppvekst med brutal vold.

vernet undersøkte saken. Og så – til hennes store overraskelse – ble hun sendt hjem igjen til den voldelige pappaen. En miljøarbeider skulle følge opp familien.

– Faren min er den mest manipulerende mannen du kan tenke deg. Han får det alltid som han vil med folk han møter, forteller hun.

– Men for meg eksisterer han ikke lenger. Kjøppe, talende håndbevegelser viser hvor totalt ferdig hun er med ham.

En uke etter at barnevernet bestemte at hun skulle hjem, bestilte faren billetter til søskenflokken – de skulle på ferie til Dubai. Men Aiesha fattet mistanke til at det lå noe bak, stakk av på

avreisedagen og søkte tilflukt hos kjente. Barnevernet overtok senere omsorgen for henne. Men ingen tiltak ble satt i verk overfor den da 17 år gamle søsteren.

Voldsutøvere fra 33 ulike land

Hvem er det som dømmes for vold mot sine egne barn? Det finnes ikke statistikk over hva som kjennetegner gjerningspersoner og fornærmede i familievoldsaker. Ved å granske dommene ved Oslo tingrett de siste tre årene har vi fått et bilde av voldsutøverne og deres ofre. Tallet på gjerningspersoner som har innvandrerbakgrunn i Aftenpostens undersøkelse er

«Så får vi heller bli sett skjelt på som den familien som fikk faren sin i fengsel. For det blir vi jo, i det lukkede innvandrer miljøet vi tilhører.»

Aiesha

89 dommer gjennom tre år - 177 barn rammet

Sosial bakgrunn: Kvaliteten og detaljrikdommen i dommene er svært forskjellig. Dommene tegner likevel et bredt spekter av bakgrunn for de voldelige omsorgspersonene. Noen er flykninger og kommer fra krigs- og kriseområder, andre har kommet til Norge gjennom familiejenforening, en del lever sosial isolert og i fattigdom, en stor del er NAV-klienter uten fast jobb og inntekt.

Type vold: I noen tilfeller er det snakk om såkalt oppdragervold – barna skal korrigeres gjennom slag, med flat hånd eller gjenstander som sko, kleshengere, kjepper og spisepinner.

I noen tilfelle er det snakk om grov vold hvor barna er blitt skadet for livet.

I mange av sakene har familiefaren hatt et stort kon-

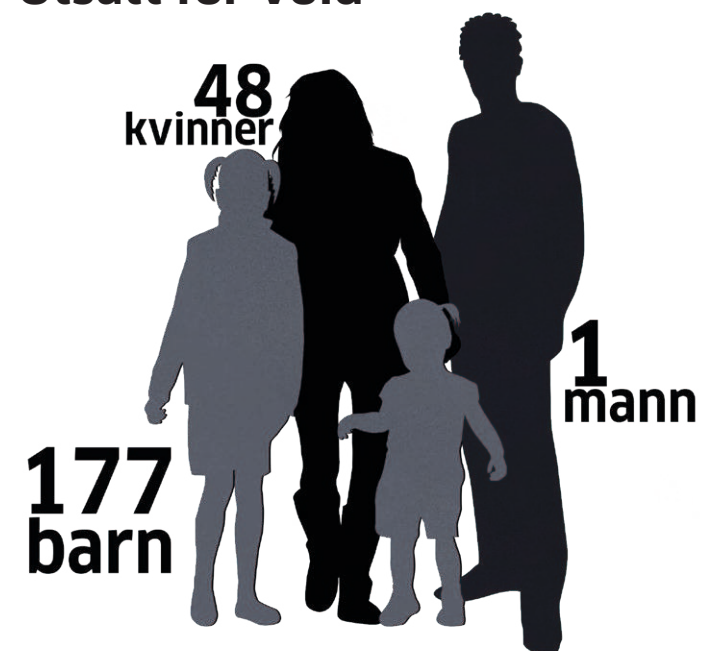
trollbehov – gjennom vold og trusler har kone og barn blitt kontrollert, overvåket og straffet.

Varighet: Dommene viser at bare for ti av sakene pågikk overgrepene i kort tid, under ett år. I nesten halvparten av sakene har volden pågått mellom ett og fem år. I 18 av sakene pågikk volden i mellom fem og ti år. I 13 av dommene over ti år – helt opptil 25 år.

Straffeutmåling: De fleste dømte, 50 av 89, fikk fengselsstraffer som ligger mellom seks måneder og to år.

Andre instanser: I fire av ti saker har barnevernet vært inne i bildet. Barnehage og skole nevnes som bekymringsmeldere i 20 av sakene. I 30 av sakene var det mor som selv anmeldte vold i familien.

Utsatt for vold

De fornærmede i de 89 sakene fra Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett fra 2013 til 2015. Aftenposten har kun sett på saker der tiltalte blir domfelt etter familievoldparagrafen, og der barn har blitt utsatt for vold eller har vært vitne til vold.

overveldende høyt:

Voldsutøverne har bakgrunn fra 33 ulike land, 85 prosent fra Afrika eller Asia.

Førsteamanuensis ved Politihøgskolen, Geir Aas, har tatt doktorgraden på politiet og familievold. Nå arbeider han på oppdrag fra Justisdepartementet med å evaluere «familievoldsparagrafen» i straffeloven.

– Også for ti år siden var minoriteter med ikke-vestlig bakgrunn tydelig overrepresentert når det gjaldt politiregistrert familievold, selv om andelen innvandrere da var lavere enn nå, sier han

Aas tviler ikke på at det faktisk er en overrepresentasjon av gjer-

ningsmenn med innvandrerbakgrunn for denne typen forbrytelser.

– Men vi kjenner ikke fullt ut voldsnivået for minoritetsbefolkningen sammenlignet med majoritetsbefolkningen. Offerundersøkelser fanger dessverre ikke opp mørketall på overgrep i minoritetsbefolkningen fordi svarprosenten ofte er for lav, sier han.

En spørreundersøkelse fra NOVA fra 2007 blant 7000 avgangselever ved videregående skoler viser at en liten andel barn i Norge, 2 prosent, er utsatt for alvorlig og gjentakende vold. Av disse er rundt halvparten innvandrerbarn. Rapporten ►

– Politiet må øremerke flere folk til å grave for å finne bevis for det Høyesterett kaller voldsregimer og intimterrorvelder, sier førsteamanuensis Geir Aas ved Politihøgskolen.

konkluderer med at dårlig familieøkonomi, rusproblemer blant de voksne samt minoritetsbakgrunn var koblet til økt risiko for direkte vold fra foreldre.

Aas mener det er tre hovedspor som kan være med på å forklare overhyppigheten:

● **Det kulturelle sporet.** I kollektivistiske kulturer – der kollektivet står over individets rettigheter – gis det større legitimitet til maktbruk overfor kvinner og barn for å disiplinere dem.

● **Fattigdomssporet.** Familie vold er mer vanlig i den ressursfattige delen av befolkningen. Vi finner flere innvandrere i lavere sosioøkonomiske lag, blant arbeidsledige, trygdemottagere og sosialhjelpsmottagere.

● **Alderssporet.** Innvandrerebefolkningen er klart yngre enn totalbefolkningen, og familievold er mer utbredt i yngre aldersgrupper.

Ble holdt fanget i farens hjemland

Familien var bare kort tid i Dubai. Så gikk ferden til foreldrenes hjemland i Midtøsten, der moren og søsknene bodde i halvannet år. Volden eskalerte til nye høyder.

De ble låst inne, og passene deres ble fratatt dem. Mens faren i perioder var i Norge, holdt familien hans vakt over fangene. De fikk heller ikke lov til å svare på telefoner fra lillesøsteren.

Til slutt klarte de å komme seg unna i en dramatisk flukt. Aiesha på barnevernsinstitusjon i Norge var orientert om fluktplanene. 16-åringen tok kontakt med den norske ambassaden i landet og fikk ordnet med hjelp til hjemreise og nødpass til mor og søsken på rekordtid.

– Hadde jeg blitt med på reisen, ville jeg blitt begravd der. Han ville aldri tolerert at jeg hadde koblet inn barnevernet og brakt skam over ham og familien – han hadde mistet ære som mann og far.

Etter møtet med Aiesha snakker Aftenposten med storesøster Nazreen i telefonen; hun sitter med et lite pludrende barn på fanget. Volden hun var utsatt for gjennom hele oppveksten, har skadet henne psykisk for livet.

Hun var den av jentene det gikk verst ut over. I det øyeblikket de kom til farens hjemland, banket han henne opp utendørs ved et butikkssenter. Folk sto i ring og så på. Ingen grep inn.

– Pappa pleide å si: «Først kommer Gud. På annenplass kommer jeg,» sier Nazreen.

Abid Raja blir kvalm over den høye innvandererandelen blant dem som er dømt for vold mot sine barn.

Det var flere som visste at søstrene i familien var utsatt for vold, blant annet lærere på skolen. Aftenposten har vært i kontakt med rektor, som ikke ønsker å kommentere saken.

Begge søstrene mener mye kunne vært annerledes om barnevernet hadde grepet inn tidligere.

– De snakket ikke med oss barna, sier Nazreen. – Vi ble skremt med barnevernet. Faren vår pleide å si at hvis vi tok kontakt med dem, ville vi aldri få se mamma eller søsknene våre igjen.

Aftenposten har vært i kontakt

Sylo Taraku er generalsekretær i organisasjonen LIM. I disse miljøene er det andre normer folk forholder seg til.

med barnevernleder i bydelen familien bodde. Hun sier mange rundt barna sviktet, og at saken hadde vært håndtert på en annen måte i dag enn for drøyt ti år siden. – Man kan alltid beklage og være etterpåklok når man sitter med kunnskap om hva som skjedde senere. Men det er klart at barna var altfor lenge i dette hjemmet, og at barnevernet burde vært inne på et langt tidligere tidspunkt, påpeker hun.

Abid Raja: – Jeg blir kvalm.

– Aftenpostens tall er urovek-kende høye. De gjør meg kvalm,

sier Abid Raja, stortingsrepresentant for Venstre. – Jeg er redd dette bare er toppen av isfjellet når det gjelder vold mot barn i innvandrermiljøer.

Han har tidligere fortalt at han ble slått i oppveksten og sier det er helt vanlig i det pakistanske miljøet han er oppvokst i.

– Nesten alle jeg kjenner fikk juling hjemme.

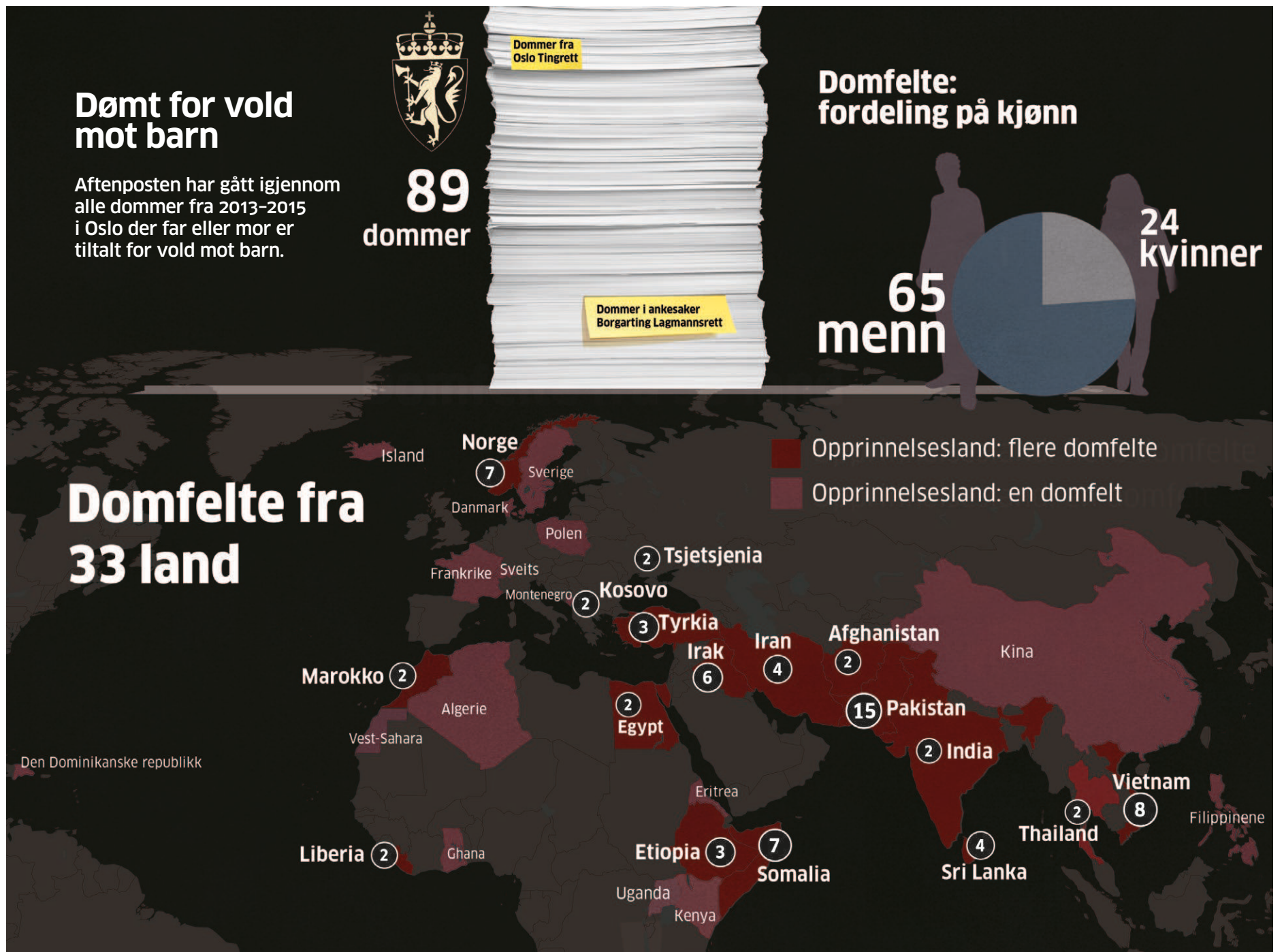
Han mener det er misforstått utslag av kultursensitivitet når både myndigheter og en del forskere nekter å ta inn over seg at volden også er et kulturelt fenomen. Raja mener volden også har en religiøs dimensjon:

– De fleste landene i oversikten er muslimske. Også i Norge aksepterer de mest konservative muslimske miljøene en viss grad av vold utøvd av mannen i familien overfor kvinner og barn, brukt for å disiplinere dem. Det er en utfordring at mine norske kolleger på Stortinget heller ikke forstår at mange innvandrere slår barn, sier han.

– Norske politikere tar for gitt at «brune nordmenn» vet hvorfor man ikke skal slå – men det gjør de ikke! Mange gjør det i beste mening.

Sylo Taraku, generalsekretær i organisasjonen LIM – Likestilling, integrering, mangfold. – mener også det helt klart er en

større aksept i minoritetsmiljøer for å slå barn. – Det brukes som en del av oppdragelsen og for å korrigere dårlig oppførsel, sier han.

– Mens det i norsk kontekst reageres sterkt mot dette, er holdningene i noen innvandrer-miljøer at slik avstraffelse gir resultater. Hvis noen advarer mot det, er det mer av typen «ikke gjør det, du kan havne i fengsel eller barnevernet kan ta barna dine». Ikke fordi man frykter konsekvensene for barna, sier han. – Det er viktig å forstå at dette handler om at man lever i parallelle virkeligheter. I disse miljøene er det andre normer folk forholder seg til.

Taraku mener barn som oppdras slik, kan være mer utsatt for å bli rekruttert til andre autoritære miljøer, for eksempel kriminelle gjenger.

– Troen på fysisk avstraffelse skyldes delvis kulturen foreldrene kommer fra. Men det skyldes nok også at man som immigranter sliter med foreldrerollen. Når barna orienterer seg mot det norske samfunnet og blir mer integrert, føler foreldrene avmakt. Det gjør dem frustrerte og kan føre til mer vold – det blir en slags måte å gjenvinne kontrollen på.

Familievold

- § 219 var i den tidligere straffeloven bestemmelsen som regulerer familievold. Bestemmelsen rammer den som ved å true, tvinge, begrense bevegelsesfriheten til, utøve vold mot eller på annen måte krenker, grovt eller gjentatt mishandler en nærstående.
- I den nye straffeloven som trådte i kraft har paragrafen fått nye numre: 282 og 283.
- Høyesterett fastslo i en dom i 2010 at barn som indirekte utsettes for vold ved at de ser, hører eller får vite at en av deres nærmeste utsettes for vold, blir krenket og dermed omfattes av familievoldparagrafen.

– Vi trenger ikke flere menn som ham

At innvandrerandelen er så høy blant voldsutøverne, overrasker ikke Aiesha.

– Det er klart dette har med kulturell bakgrunn å gjøre! Mange av mine bekjente med innvandrerbakgrunn ble også slått da de var barn. Det var helt vanlig, for oss var det som en del av barndommen. Det går en tynn linje mellom å slå som en del av oppdragelsen, og å slå for

6) I ca. 2 år [redacted] utøvde vold mot henne daglig, ved at han slo henne blant annet med stokk og plastrør slik at hun blødde og fikk blåmerker, dro henne i håret, tok kvelertak på henne ved at han holdt rundt halsen hennes og løftet henne fra gulvet, teipet munnen hennes og bandt henne fast og trakk på henne til hun mistet pusten og stakk henne med nåler slik at hun begynte å blø.

Utdrag fra tiltalen mot faren vedrørende grov vold mot den eldste datteren.

å påføre barn smerte eller frykt, sier hun bestemt.

– I vårt tilfelle skyldtes det nok en blanding av kultur og min fars psykiatriske diagnoser – han har flere av dem, ifølge de psykologisk sakkyndige.

Hun løfter pekefingeren: – Hvorfor må folk ta med seg hele kulturen sin fra det landet de flykter til? Kunne de ikke la den verste delen bli igjen hjemme? De må integrere seg bedre, og de må i større grad bli pålagt å gjøre det! Samfunnet trenger ikke flere menn som ham.

Storesøster Nazreen forteller at hun ikke har tillit til menn overhodet. – Jeg kan ikke stole på noen av dem. For meg bor det en bjørn inne i alle menn som plutselig kan våkne, og som vi må gjemme oss for. Sånn tenkte jeg om faren min også.

Etter at hun selv ble mor, har hun lurt enda mer på hvordan

man kan slå et lite barn – hvordan all kjærligheten fra en far kan bli til vold. Nå studerer hun psykologi og håper å hjelpe andre i fremtiden

«Si at du elsker pappa»

– Faren vår ville psyke oss ut, sier Nazreen. – Han sa alltid at han elsket oss når han slo. «Si at du elsker pappa!» kommanderte han.

Også hun mener voldsutøvelsen fra faren skyldtes hans behov for kontroll. – Han ville ikke at vi skulle bli integrert i Norge, han ville ikke at vi skulle lære noe, han ville ikke miste dominansen han hadde over oss. Men selv om pappa selv ble slått som barn, ligger det ikke i hans kultur å slå jenter som en del av oppdragelsen – bare gutter, sier hun.

Etter hun kom hjem til Norge igjen med mor og søsken, oppholdt de seg en kort stund på krisesenter. Det ble da 18-år gam-

le Nazreen som måtte ut på boligmarkedet og finne et sted å bo for seg, moren og søsknene.

To år yngre Aiesha var i fosterhjem og i fire barnevernsinstitusjoner fra hun var 15 til 18.

Hun måtte hele tiden flytte fordi faren fikk greie på hvor hun var, og prøvde å oppsøke henne. Han måtte bli fysisk stoppet av de mannlige ansatte. Selv om volden opphørte, fortsatte han med trusler mot familien.

Sinna-vold og oppdragervold

Forsker Anja Bredal ved NOVA/Høgskolen i Oslo og Akershus påpeker at det er forskjell på «sinna mann»-type vold, der en voksen av ulike grunner slår barn i affekt, og det som av flere kalles «oppdragervold»: instrumentell vold brukt som disiplinering i oppdragelsen – ofte sammen med ulike former for kontroll.

– Det er grunnlag for å si at den ►

«Vi kan ikke ha det slik at vi unndrar rettsikkerheten for en hel gruppe barn fordi vi ikke tør se realitetene.»

Astrid Pettersen,
leder Statens Barnehus i Oslo

Innvandrere i Oslo

- Det var bosatt 163 300 innvandrere og 50 900 norskfødte med innvandrerforeldre i Oslo ved inngangen til 2016. Til sammen utgjør disse 33 prosent av hovedstadens folketall.
- 10 prosent kommer fra EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand
- 22,1 er fra Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania unntatt Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS.
- Bydelene med størst andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre er Stovner, Søndre Nordstrand og Alna hvor andelen med innvandrerbakgrunn var over 50 prosent.

(Kilde: SSB)

Bosatte med bakgrunn fra Polen er gruppen som har økt aller mest, fulgt av bosatte fra Somalia, Sverige, Irak og Pakistan.

Definisjoner:

- **Innvandrere:** Aftenposten bruker SSBs definisjon. Innvandrere er personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre.
- **Norskfødte med innvandrerforeldre:** Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre.
- **Innvandrerbakgrunn:** Samlebetegnelse for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre.

◀ siste typen av vold er vanligere i en del etniske minoritetsgrupper enn i majoritetsbefolkningen, sier hun. – Det er gjort lite systematisk forskning på hvor overrepresentert etniske minoriteter er når det gjelder vold i familien. Aftenpostens gjennomgang av tingrettsdommer i Oslo gir derfor nyttig kunnskap.

Bredal tror en del av forklaringen på den store andelen domfelte med innvandrerbakgrunn kan være at flere instanser er blitt flinkere til å melde bekymring om vold i familien, og at flere har et øye på etniske minoritetsfamilier – fordi de oftere er i kontakt med hjelpeapparatet. – Tidligere har det nok vært

vanlig å anta at mørketallene var høyere i minoritetsfamilier enn i majoriteten, men vi vet jo at det også er skjult vold blant etnisk norske, sier hun. Bredal påpeker at det er mange ubesvarte spørsmål. For eksempel vet man ikke om det er forskjell på de to gruppene når det gjelder prosentandelen saker som henlegges.

Har «norske nordmenn» sluttet å slå?

Hvorfor det er så få etnisk norske blant dem som dømmes for familievold mot barn i Oslo? Førsteamanuensis Geir Aas peker på noen mulige forklaringer:

– Politipatruljene rykker ofte ut etter anmeldelser fra naboer som hører bråk i trange blok-

kleiligheter. Vold i bedrestilte familier i eneboliger på vestkanten høres ikke så godt, og de sosiale barrierene kan være enda høyere mot å anmelde, sier han.

– Saker der politiet blir tilkalt og får sikre bevis på stedet, er lettere å føre for retten. Det er ikke så lett å føre bevis for gjentatt vold i en sak der ord står mot ord, og fornærmede kommer til politiet med en lang og tragisk historie, men uten et eneste blåmerke å vise frem. Slike saker blir dessverre ofte henlagt. Totalt henlegges syv av ti familievoldssaker, noe forskeren mener er altfor mye.

– Det er et illevarslende tegn på at for lite blir gjort for å av-

dekke og strafferettslig forfølge disse sakene. Politiet må øremerke flere folk til å grave for å finne bevis for det Høyesterett kaller voldsregimer og intimterrorvelder, sier Aas.

Barnehusleder: – Vi må tørre å se realitetene:

Leder av Statens Barnehus i Oslo, Astrid Pettersen, sier at forekomsten av barn med minoritetsbakgrunn har vært høy på Barnehuset helt siden starten for syv år siden. I 2014 hadde 62 prosent av barna som ble avhørt som fornærmet i voldssaker en annen landbakgrunn enn norsk. Barnehuset i Oslo er det største i landet og dekker også distrikter

som ikke har en spesielt høy innvandrerandel: Asker og Bærum, Follo, Oslo, Søndre og Nordre Buskerud samt Østfold.

– Volden kan ikke bare forklares med psykososiale eller økonomiske faktorer, sier hun. – Noe av den er også er kulturrerlatert. Vi kan ikke ha det slik at vi unndrar rettsikkerheten for en hel gruppe barn fordi vi ikke tør se realitetene. De bør tvert imot være i fokus.

Advokat Cecilia Dinardi er partner i Advokatfirmaet Elden og har lang erfaring i familievoldssaker. Hun er også medlem i det nyopprettede Barnevoldutvalget. Dinardi er skeptisk til å legge altfor stor vekt på voldsut-

I mange år har mellom 85 og 90 prosent av kvinnene med små barn som søker tilflukt hos Oslo krisesenter, hatt innvandrebakgrunn. 255 barn søkte tilflukt her i fjor.

Vold mot barn i Norge:

- Rundt hver fjerde ungdom forteller at de har opplevd fysisk vold eller fysiske krenkelser fra en av foreldrene.
- 8 prosent har opplevd grov vold av minst én forelder. For de fleste dreier det seg om enkelttilfeller, mens rundt 2 prosent forteller om hyppig vold (mer enn ti tilfeller).
- Volden barn utsettes for kan deles i to typer: Alvorlige voldsformer (som slag med knyttneve eller gjenstander, spark, juling, trusler med kniv og brenning/skålding). Og mindre alvorlig vold, for eksempel slag med flat hånd, lugging, klyping, dytting.

øvernes kulturelle tilhørighet.

–Aftenposten har sett på saker ved domstolen i den byen i Norge med størst konsentrasjon av minoritetsbefolkning. Det er viktig å understreke at dette på ingen måte er representativt, sier hun. –Hadde man undersøkt ved domstolene i andre deler av landet, ville bildet vært mer nyansert. Det er i tillegg store mørketall hva gjelder psykisk vold mot barn i familier som vi ikke kan trekke noen kunnskap om ved bare å se på disse sakene.

Dinardi mener det mest interessante for å forstå denne type voldssaker er å finne årsaken til at foreldre utøver vold mot sine barn. –Skyldes det psykiske li-

delser, fattigdom eller andre sosioøkonomiske forhold? Dette vil det oftest være viktigere å fokusere på uavhengig av kulturbakgrunn – for å lære mer om hvordan vi kan hjelpe disse familiene.

«Alvorlige og langvarige lidelser»

Det har gått et par år siden rettsaken. Vi møter søstrene på kafé. Utenfor skinner februarsolen med en anelse varme. De bøyer hodene sammen og snakker fortløpig som søstre flest, tøyser og ler. I dyp kontrast står oppsummeringen fra dommen i lagmannsretten: «Han påførte dem alvorlige og langvarige lidelser

som de i dag – flere år etter – fortsatt sliter med, og som reduserer deres livskvalitet i betydelig grad.»

Aiesha sier de ikke angrer på rettsaken, selv om det var turbulent mens det pågikk.

–Mamma fikk bekreftelse på at hun hadde samfunnets støtte, det var ikke vi som var idioter. Så får vi heller bli sett skjevt på som den familien som fikk faren sin i fengsel. For det blir vi jo, i det lukkede innvandrermiljøet vi tilhører. Det er ikke godtatt. I vår kultur setter du faren din, foreldrene dine, over alt annet.

Faren nektet straffskyld, men ble dømt til syv års fengsel som han fremdeles soner.

Lagmannsretten finner det bevist ut over enhver rimelig tvil at alle de konkrete enkeltovergrepene som er beskrevet har funnet sted. De fester ikke lit til farens forklaring.

Nazreen sier hun ikke er helt ferdig med faren sin. –Jeg har lyst til å spørre ham hvorfor han ikke bare kunne dra og la oss være i fred. Hvorfor ville han ødelegge så mange mennesker? Sover han godt om natten?

lene.skogstrom@aftenposten.no
hakon.letvik@aftenposten.no

Aiesha og Nazreen er ikke søstrenes virkelige navn. Hendelsene i voldshistorien til søstrene og familien som er gjengitt i artikkelen er også beskrevet i dommene mot faren deres fra Oslo tingrett og Borgarting lagmannsrett.

Hjelpeapparatet sviktet

- Jentenes bistandsadvokat mener alle alarmklokker burde ringt – og at barnevernet sviktet i å hjelpe jentene.
- Les oppfølgingssak på ap.no og på trykk i avisen morgen.

Politiets familie voldseksperter kan ikke forklare hvorfor nesten utelukkende foreldre med minoritetsbakgrunn dømmes for vold mot barn. – Fru Justitia er blind, sier påtaleleder Trude Buanes.

Det er torsdag. Syv nye saker om vold mot barn har havnet på Stovner-politiets bord i løpet av uken.

INNENRIKS

LENE SKOGSTRØM
HÅKON LETVIK

• En 14-åring ringte selv politiet og fortalte at moren har slått henne i hele oppveksten – og nå sist så hardt med knyttneve i hodet at hun ble svimmel og kvalm.
• Barnevernet melder om en femåring som kommer til barnehagen og blør i munnen. Faren sier hun har falt og slått seg – jenta sier hun blir slått av far.

– Her må vi skynde oss, sier møteleder og politibetjent Thea Nylund. – Meldingen om femåringen som fortalte at hun blir slått av far med knyttneve i munnen kom i går ettermiddag, men hun fortalte det til barnehagepersonalet for tre uker siden. Jenta bor hos voldsutøver, og vi vet ingenting om mor. Tar du den? Hun skyver arket over bordet til en av etterforskerne.

Klokken er 08.00. Det er morgenmøte på familieavsnittet på Stovner politistasjon. Fem kvinner og fem menn har benket seg rundt det ovale bordet. Ute er det ennå mørkt, og de mange lysene fra Groruddalen skimtes gjennom vinduet. 145.000 mennesker sogner til politistasjonen, som er i ferd med å bygge opp et etterforskningsmiljø for familieavsnittet for hele Oslo.

Den andre saken som har kom-

Vold mot barn

Ni av ti dømte for vold mot barn i Oslo har innvandringsbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

met siden i går gjelder en gutt på 12 år. Han har fortalt på skolen at han ikke tør gå hjem fordi moren har sagt at hun vil forgifte maten hans. Hun slår ham jevnlig, og nå har han ikke spist på fire dager. Gutten ble akutt plassert av barnevernet.

De fortsetter med statusrapport på saker som er under etterforskning. En 14-åring ringte selv til politiet før helgen og fortalte at hun ble slått av moren, sist så hardt med en knyttneve i hodet at hun ble kvalm og svimmel.

På én uke er det anmeldt syv nye familieavsnitt bare på Stovner. Det er omtrent som normalt.

Loven gjelder for alle

Leder for avsnittet som er ansvarlig for å påtaleavgjøre familieavsnittsaker, Trude Maren Buanes, sier det stemmer med politiets oppfatning at personer med minoritetsbakgrunn er overrepresentert i familieavsnittsaker i Oslo politidistrikt, slik Aftenpostens gjennomgang av dommer ved Oslo tingrett har vist. – Dette gjelder særlig for Stovner krets – her har innbyggerne 45 prosent minoritetsbakgrunn, sier hun.

Påtaleleder Trude Buanes ved familieavsnittet på Stovner politistasjon sier loven gjelder for alle. – Det skal ikke være forskjell for en etnisk nordmann eller en person med minoritetsbakgrunn, sier hun.

– Men også etnisk norske blir tiltalt for familieavsnitt. Det er et overordnet viktig element i den juridiske utdanningen at fru Justitia er blind. Dette betyr at loven gjelder for alle. Det skal ikke være forskjell for en etnisk nordmann eller en person med minoritetsbakgrunn, sier hun.

Hvorfor blir så få etnisk norske dømt for vold mot barn?

– Det har jeg ingen god forklaring på. Politiet etterforsker de sakene som blir anmeldt eller på annen måte kommer til politiets kjennskap. Vi har ikke et spesielt fokus på å etterforske mot innvandrermiljøer. Alle barn og andre familiemedlemmer, enten de er etnisk norske eller av utenlandsk opprinnelse, fortjener å vokse opp

Aftenposten i går.

Morgenmøte på familieavsnittet, Stovner politistasjon. Det er mange nye saker å håndtere hver uke.

FOTO: TOR STENERSEN

i et hjem fritt for vold

Det er påtaleansvarlig jurist på saken som er ansvarlig for å vurdere om bevisene holder. Saken sendes videre til statsadvokaten, som bestemmer om det tas ut tiltale og reises sak. Som påtaleleder har Buanes det overordnede ansvaret.

– Beviskravet skal være «hevet over enhver rimelig tvil», i disse sakene som i alle andre straffesaker. I dette ligger at man skal både bevise at handlingene faktisk har funnet sted, og at gjerningsmannen handlet med nødvendig skyld, sier hun. – Når juristen vurderer om beviskravet er oppfylt, utøver han/hun et skjønn. Vil de fremlagte bevisene holde i straffesak? Hvis juristen er av den opp-

fatning at det er tvil, er det riktig å henlegge saken.

Oppklaringsprosenten er 34 prosent på familieavsnittsaker i Oslo politidistrikt – 66 prosent blir dermed henlagt.

– Det er en utfordring å få oppklart flere saker. Ofte ser vi at barn er instruert til ikke å fortelle noe i tilrettelagte avhør, sier hun.

Oftest mot ord

Når juristen vurderer om bevisene i en sak holder, vil en viktig faktor være hvordan politiet ble kjent med saken. – Det er alltid en fordel at politiet selv er på stedet der volden har foregått og kan foreta avhør eller sikre bevis. Ellers blir det ofte ord mot ord, sier hun.

– Er det noen silingsmekanis-

Teleplan GLOBE

Teleplan Globe utvikler programvareløsninger for norske og internasjonale kunder og fokuserer på løsninger som støtter samhandling og beslutningsstøtte, også for mobile brukere, som løser tidskritiske oppgaver. Selskapet har lange og solide kunderelasjoner og leverer anerkjente løsninger bl.a. til Forsvaret, politi, sikkerhetsmyndigheter, telekom- og energiselskaper. 25% av omsetningen er eksport. Teleplan Globes styrke ligger i et svært godt teknisk kompetansmiljø, god brukerforståelse og tett samhandling i utviklingsløpet. Selskapet har 70 medarbeidere, en omsetning i 2015 på 90 MNOK, og en strategi som innebærer betydelig vekst de nærmeste årene. Selskapet ble grunnlagt i 1959 og er en del av den privateide Teleplangruppen.

Administrerende Direktør

Produktsalg – Kommersialisering – Vekst nasjonalt og internasjonalt

Adm. dir. vil få ansvaret for å realisere selskapets overordnede mål om kraftig og lønnsom vekst i kundeportefølje, produktspekter og omsetning.

Rett kandidat har hatt resultatansvar for et selskap eller et forretningsområde som har lyktes med standardisering av sine programvareprodukter, og oppnådd betydelig vekst i både omsetning og marginer i et internasjonalt marked, gjerne i samarbeid med partnere.

Hvis du er interessert i å bli vurdert til stillingen så send din CV til mail@backerskeie.com merket «Teleplan Globe», senest innen 15. mars. Spørsmål kan rettes til vår rekrutteringspartner Trygve Langholm i BackerSkeie på tlf. 91 64 64 68, eller på epost tl@backerskeie.com eller til styreleder John Nyheim, tlf. 91 33 99 21.

BACKERSKEIE
EXECUTIVE SEARCH & SELECTION

Fakta

Undersøkelsen

- Aftenposten har gått gjennom samtlige familievoldsdommer ved Oslo tingrett der barn er involvert fra 2013-2015.
- Nesten ni av ti gjerningsmenn- og kvinner har minoritetsbakgrunn fra Asia eller Afrika.
- Blant de 89 som er dømt for vold mot barn, er det bare syv voldsutøvere som ikke har innvandrerbakgrunn.

Oslo-politiet og familievold

- I oktober opprettet Oslo politidistrikt et eget avsnitt som er ansvarlig for etterforskningen av familievoldssaker, og et avsnitt som er ansvarlig for å påtaleavgjøre disse sakene.
- En gruppe på åtte familievoldsanalytikere skal analysere alle anmeldte familievoldssaker i hele Oslo for å avdekke risiko for ny vold og iverksette nødvendige tiltak for å forhindre dette.
- Politistasjonen har en egen kontakt for minoritetskvinner, én for minoritetsmenn og én som jobber med å forebygge ekstremisme.
- Politiet ser en stor økning i anmeldte familievoldssaker. I 2011 ble det anmeldt 413 saker i Oslo politidistrikt etter § 219, (nå §§ 282/283), de såkalte familievoldsparagrafene.
- 2015 endte med 652 familievoldssaker i Oslo politidistrikt. Av disse var det 237 saker i Stovner politistasjons krets.
- Bare i desember ble det på Stovner registrert 39 familievoldssaker, som er ny månedsrekord.

mer underveis som gjør at fokus er rettet mye mot innvandrere, mens «hvite nordmenn» går fri?

– Nei. Samtidig er det viktig at politiet hele tiden har en evalueringstankegang. Selv om enhver sak er forskjellig, skal politiet tilstrebe en lik praksis. Politiets oppgave er først og fremst å etterforske og påtaleavgjøre sakene, forskning må andre ta seg av.

Buanes sier at politiets erfaring er at voldsutsatte er mer opptatt av å få hjelp og at gjentatt vold bli avverget, enn at straffesaken oppklares. – Derfor satser vi på å styrke fagmiljøet som jobber med risikohåndtering og avverging av gjentatt vold.

Statsadvokatene: Kan ikke forklare overrepresentasjon

Hverken statsadvokatene i Oslo eller riksadvokaten tror det er forskjellsbehandling av ulike grupper i etterforskningen av familievoldssaker.

Det er statsadvokatene i Oslo som har tatt ut tiltaler i familievoldssakene som Oslo tingrett senere har avsagt dom i.

– Dommene Aftenposten har sett på, representerer på en måte toppen av pyramiden. Vi har ikke foretatt noen kartlegging av familievoldssakene med henblikk på etnisitet hos gjerningspersoner og fornærmede. Hvordan

totalbildet vil se ut dersom man også studerer de sakene som er henlagt tør jeg ikke spekulere i, sier førstestatsadvokat Jørn Sigurd Maurud ved Oslo statsadvokatembeter.

– Vi får en innstilling fra politiet som har etterforsket saken. Statsadvokatens oppgave er deretter å gjennomgå sakens dokumenter og beviser og ta stilling til om det skal tas ut tiltale. Vi stiller de samme kravene til bevis i disse sakene som i andre saker, og fremmer ikke sakene for retten uten at vi selv er overbevist om skyld og at vi kan bevise gjerningspersonens skyld i domstolen. At det er

en sterk representasjon av tiltalte med innvandrerbakgrunn, vil nok mange av statsadvokatene kunne nikke bekræftende til. Men jeg kan ikke forklare hvorfor personer med innvandrerbakgrunn tilsynelatende er overrepresentert i Aftenpostens materiale.

Også riksadvokat Tor-Aksel Busch sier det ikke er noe som tyder på at politiet forskjellsbehandler ulike grupper i sin etterforskning.

– Vi har også merket oss den overrepresentasjon som Aftenposten fortjenestfullt retter søkelyset mot. Det er sikkert ulike faktorer som bidrar til det dys-

tre resultatet som avtegnes, sier Busch.

– Blant annet gjennom vår klagebehandling har vi søkt å ha et våkent øye for om politiet synes å rette større oppmerksomhet og etterforskningsinnsats mot enkelte grupper enn andre. Det er intet i vårt materiale som underbygger en slik hypotese.

Han mener det er andre enn påtalemyndigheten som er nærmere til å forklare det bilde Aftenpostens undersøkelse tegner, og at det er viktig med god informasjon for å forebygge vold i nære relasjoner.

aldesa
Entreprenør

ALDESA Group er et solid internasjonalt firma innen anlegg, infrastruktur og bygg. Med over 40 års erfaring i bransjen har vi vist at vi til enhver tid kan tilpasse oss nye markeder ved å fokusere på innovasjon, kvalitet, sikkerhet og kontinuerlig utvikling av våre dyktige medarbeidere. ALDESA er i dag representert i 9 land. Nå er tiden kommet til Norge og ALDESA Entreprenør AS ønsker å bli en av de ledende entreprenørene i Norge.

2 anbudsansvarlige søkes til vårt ingeniørteam i Oslo

Du vil jobbe tett med vår tekniske avdeling i Oslo, i tillegg til BID-teamet og våre spesialister i Spania. Den rette kandidaten har erfaring og kunnskap fra bygg- og anleggsbransjen i Norge. Ditt fokus vil være å etablere et godt samarbeid med potensielle underleverandører og kunder, som en viktig del av anbudsprosessen. I tillegg vil bruken av nettverk for å etablere gode samarbeidsprosjekter være viktig. Vårt dyktige tekniske team vil støtte deg med de tekniske løsningene.

INTERESSERT? Kontakt vår rekrutteringspartner i Experis Engineering, Mari Alnes: mari.alnes@no.experis.com / +47 911 71 834. se www.experis.no. **Søknadsfrist 13. mars.**

Experis
ManpowerGroup

Fattigdom, tidligere traumer og erfaringer med vold og sosiale forhold er risikofaktorer som spiller en viktigere rolle enn etnisk bakgrunn, mener en juridisk rådgiver i UNICEF. ILLUSTRASJONSFOTO: VASILEIOS KARAFILLIDIS, NTB SCANPIX

Hadia Tajik (Ap) vil ha fakta på bordet.
Solveig Horne (Frp) etterlyser innsats
fra innvandrere.

Åpner for kartlegging av vold basert på etnisitet

INNENRIKS

OLGA STOKKE
HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM

- Fakta er fakta, sier Hadia Tajik. Hun og barneminister Solveig Horne åpner begge for kartlegging av vold basert på etnisitet - for å få fakta på bordet.

Solveig Horne ble overrasket over at barn med minoritetsbakgrunn er overrepresentert i Aftenpostens gjennomgang av familievoldsdommer i Oslo tingrett de siste tre årene. 82 av 89 personer som er dømt for vold mot barn, har innvandrerbakgrunn. Nesten ni av ti dømte har bakgrunn fra Asia eller Afrika.

Derfor vil hun intensivere arbeidet. I tillegg til tiltak som Regjeringen har igangsatt, utfordrer hun innvandrerfamiljene.

Fakta

Undersøkelsen

- ▶ Aftenposten har gått gjennom samtlige familievoldsdommer ved Oslo tingrett der barn er involvert fra 2013-2015.
- ▶ Nesten ni av ti gjerningsmenn- og kvinner har minoritetsbakgrunn fra Asia eller Afrika.
- ▶ Blant de 89 som er dømt for vold mot barn, er det bare syv voldsutøvere som ikke har innvandrerbakgrunn.

- Vi er helt avhengig av at moskeer og andre innvandrerorganisasjoner setter dette på dagsordenen. Vi får ingen holdningsendring hvis ikke de selv tar tak i denne ukulturen, sier hun.

Horne viser til Regjeringens tiltak, men erkjenner at de ikke strekker til.

- Du sparker ballen over til innvandrerfamiljene?

- Ja, jeg sparker ballen til dem. Vi kan ha mange tiltak; foreldreveiledningskurs og økt strafferamme for grov mishandling i nære relasjoner fra seks år til femten år, det ble gjort i fjor. Vi har bevilget penger til forskning på vold i innvandrerfamilier, vi gir støtte til Mira-senteret og Primærmedisinsk senter. Men innvandrerfamiljene må selv komme på banen og sette dette på dagsordenen.

Horne vil ta initiativ til mer forskning om dette og er åpen for å kartlegge omfanget ved å bryte

Hadia Tajik

tallene ned på etnisk bakgrunn.

- Jeg er ikke redd for å kartlegge på etnisitet hvis det kan avdekke mer vold, sier Horne.

Vil ha fakta frem

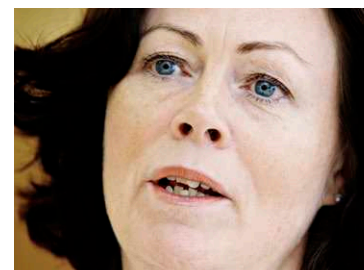
Også Hadia Tajik, leder av Stortingets justiskomiteé, er åpen for å kartlegge etter etnisitet for å få frem fakta. Hun sier at Aftenpostens kartlegging tegner et alvorlig bilde av det som ikke bare er familievold, men et samfunnsproblem og svært alvorlig kriminalitet som kan få store konsekvenser for dem som blir utsatt for det.

Tajik mener omfanget er så stort at det ikke må bortforklares, men tas veldig alvorlig.

- Hvis det er en større risiko for å bli utsatt for familievold når man kommer fra minoritetsfamilier, er det fakta politikere og beslutningstagere må ha på bordet for å kunne utvikle mest mulig målrettede tiltak.

- Mener du da at man kan kartlegge på basis av etnisitet?

- Jeg er ikke fremmed for å kartlegge på basis av etnisitet. Jeg er tilhenger av bedre kartlegging,

Solveig Horne

og dersom kartlegging på basis av etnisitet kan tegne et bedre bilde for å forebygge vold mot kvinner og barn, så vil jeg ha de faktaene.

- Kan det føre til stigmatisering?

- Fakta er fakta, det må man forholde seg til, selv om noen vil mene at de blir stigmatisert. Vi kan ikke la være å få frem kunnskap som kan forebygge vold.

- Er denne volden kulturelt betinget?

- Jeg vil ikke trekke bastante konklusjoner. Men man vet i hvert fall at kollektivistiske, storfamiliebaserte kulturer har et annet syn på kvinners og barns plass i familien enn det vi har vært vant til i Norge de siste årene.

Høyre og Frp: Kulturelt betinget

Fremskrittspartiets justispolitiske talsmann, stortingsrepresentant Ulf Leirstein, mener at det ikke er tvil om at det er lavere terskel for vold mot barn i mange andre land og kulturer enn generelt i det norske samfunnet.

- Dette må jo være kulturelt betinget, det at man har en lavere

Voldsforskere vet lite om hvorfor så få etnisk norske dømmes

HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM

- Kan terskelen for å sende bekymringsmelding til barnevernet være lavere når familien har innvandrerbakgrunn?

- Det er viktig at vi har med oss det store bildet: Trolig har aldri så få barn vært utsatt for vold i Norge, sier Mona-Iren Hauge, leder for seksjon Vold og traumer - Barn og ungdom, ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS).

Hun sier tallene på dette området har vært mangelfulle. Men de som finnes, viser en reduksjon også i familier med innvandrerbakgrunn.

Minoritetsfamilier mer synlige - Hvorfor er det så få etniske norske som blir dømt etter familievoldsparagrafen i Oslo?

- Vi vet veldig lite om mekanismene som spiller inn her. En forklaring kan være at man finner noe dit man retter blikket. Minoritetsfamilier er mer synlige. Kan det tenkes at terskelen for å sende bekymringsmelding til barnevernet er lavere når familien har innvandrerbakgrunn? Dette trengs det mer kunnskap om.

Forsker Kirsten Skjørten ved NKVTS, som er ekspert på vold i nære relasjoner, barns rettigheter

og barnekonvensjonen, påpeker at mange av hjemlandene til de domfelte i Aftenpostens undersøkelse fremdeles ikke har forbudt vold mot barn ved lov.

- Vi vet at lovforbud er viktig for å endre holdninger og praksis, sier hun.

Norge innførte gradvis strengere lovgivning på 70-80-tallet. Nå er det nulltoleranse mot å slå og klappe barn.

For lite kunnskap

UNICEF mener at den største utfordringen i dag er for liten generell kunnskap om omfanget av vold og overgrep mot barn.

- UNICEF Norge har i flere år etterlyst bedre omfangsundersøkelser, og vi håper at Aftenpostens gjennomgang kan bidra til å få fortgang i dette arbeidet, skriver Ivar Stokkerei, juridisk rådgiver i UNICEF i en e-post.

Han mener det vil gi informasjon som vil kunne styrke innsatsen for særlig utsatte barn og gi ny kunnskap om tidligere iverksatte tiltak faktisk har gitt ønsket effekt.

- Forskning viser at fattigdom, tidligere traumer og erfaringer med vold og sosiale forhold er risikofaktorer som spiller en viktigere rolle enn bakgrunn. Da blir det viktigere å kartlegge barns risiko opp mot disse risikofaktorene enn innvandrerbakgrunnen mer isolert, mener Stokkerei.

Fakta

Definisjoner

Innvandrere: Aftenposten bruker Statistisk sentralbyrås definisjon. Innvandrere er personer født i utlandet av to utenlandsfødte foreldre og som har fire utenlandsfødte besteforeldre.

Norskfødte med innvandrereforeldre: Personer født i Norge av to utenlandsfødte foreldre og som har fire utenlandsfødte besteforeldre.

Innvandrerbakgrunn: Samlebetegnelse for innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre.

terskel i noen miljøer for å bruke vold mot barn.

- Vi må lære dem som er kommet til Norge, hva som er våre regler og vår kultur.

Han utfordrer også moskeene til å ta mer ansvar for å fortelle hva som tolereres - og ikke - i Norge.

Stortingsrepresentant Kjell Inggolf Ropstad (KrF) sier at det dessverre er kjent fra tidligere at det er flere tilfeller av familievold og vold mot barn i innvandrerefamilier enn det er i andre familier.

- Men det er første gang at slike saker er gjennomgått på denne måten og at det blir dokumentert at det er en så sterk overrepresentasjon blant dem som blir dømt. Når vårt mål er å avverge at barn

Vold mot barn

Ni av ti dømte for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

utsettes for vold, må vi målrette innsatsen enda mer, sier Ropstad.

Må tørre å snakke om dette

Justisminister Anders Anundsen (Frp), som leder departementet som har ansvaret for arbeidet mot vold i nære relasjoner og for å følge opp handlingsplanen, svarer på e-post blant annet dette:

- Det er svært alvorlige tall Aftenposten presenterte lørdag. Det er viktig å komme denne fullstendig uakseptable volden til livs gjennom godt politi- og påtalearbeid. Både som forebygging gjennom tiltale og straff, men også ved å sikre bedre integrering.

- Vi må tørre å snakke om dette og få frem fakta - også om årsakene til overrepresentasjon knyttet til slik kriminalitet, skriver Anundsen.

lene.skogstrom@aftenposten.no
hakon.letvik@aftenposten.no
olga@aftenposten.no

Kronikk

«Vold er ikke kultur. Vold er ukultur.»

DEL 2 • SIDE 8-9

Nancy Reagan er død

Nancy Reagan, enken etter USAs president Ronald Reagan, er død, 94 år gammel.

Dødsårsaken skal ha vært et hjerteinfarkt, melder USA Today.

Hun var USAs førstedame mellom 1981 og 1989 da hennes mann var president. Ronald Reagan døde for snart 12 år siden, i juni 2004, 93 år gammel.

Nancy Reagan, født Anne Frances Robbins, var skuespillerinne og møtte sin mann gjennom yrket. De to giftet seg i 1952 og fikk to barn sammen.

Nancy Reagan var kjent for å være svært lojal mot sin ekte-mann. I hennes offisielle biografi er hun sitert på at livet

Nancy Reagan (1921-2016)
FOTO: JASON REED,
REUTERS / NTB SCANPIX

hennes egentlig startet først da hun møtte Ronald. Da presidenten ble skutt i et attentat i 1981, vek hun ikke fra hans side på sykehuset mens han ble behandlet.

- Kjæreste, jeg glemte å dukke, sa Ronald Reagan til henne da han møtte henne for første gang etter attentatet.

Hun tok også meget godt vare på ham da han fikk diagnosen Alzheimer i 1994 og frem til han døde ti år senere.

I et intervju i 2001 spurte CNNs Larry King henne om hun følte at skjebnen hadde behandlet henne hardt. Hun svarte:

- Nei, nei. Når du ser alt i sammenheng, har jeg hatt et ganske fantastisk liv.

Frykter millionskader etter pulverflause på Karpe Diem-konsert

INGVILD FJELLTVEIT
Oslo/Bergen

Koengen i Bergen måtte evakueres etter at mann tømte et brannslukningsapparat over publikum lørdag.

En planlagt konsert i Sogndal går måtte avlyses.

Mannen som fyrte av pulverapparatet, hadde tilgang til backstageområdet og var ikke en del av det ordinære publikumet, opplyser politiet i Bergen.

- Han har lagt seg flat og beklager. Han har det nok ikke godt nå, sa politioverbetjent Bengt Angeltvedt til Bergens Tidende (BT) etter hendelsen.

4500 mennesker ble evakuert etter pulverstunnet. Flere konsertgjengere beskriver situasjonen som ubehagelig.

28-åringen ble sittende i politiets arrest til i går. Han risikerer et betydelig erstatningskrav. Ifølge politiet har arrangøren og Karpe Diem opplyst at de vil anmelde saken.

Avlyste konsert i Sogndal

Karpe Diem avlyste en planlagt konsert i Sogndal i går på grunn av hendelsen.

- Vi hadde lyd- og lystutstyr for 15-20 millioner kroner. Hvor mye som er ødelagt, vet vi ennå ikke. Men vi frykter at det kan være en god del, sier Marius Veum i selskapet Bright Norway til BT. De var leid inn for å stå for det produksjonstekniske under Karpe Diem-konserten lørdag. Veum var selv på scenen lørdag kveld og ble vitne til stunnet med slukkeapparatet.

- Jeg tror ikke han helt skjønnte hva han gjorde. Det tok kanskje 20 sekunder, så var apparatet tømt. Det hele var nok en lek som gikk over stokk og stein, sier prosjektlederen.

Også store deler av bandets utstyr og instrumenter ble sprayet ned av pulverapparatet.

- Vi har ikke oversikt over hvor

Konserten fikk en brå slutt da mannen tømte pulverapparatet fra scenen. FOTO: HANNA ELAN VENNES

Martin Olsen (t.v.) og Robin Mjøs fra skadebegrensningsfirmaet Polygon løftet og bar på kostbart utstyr på Koengen i går. Mye av det kan være ødelagt, frykter Marius Veum (t.h.) i Bright Norway, som sto for lyd og lys. FOTO: FRED IVAR UTSI KLEMETSEN

store verdier som har gått tapt, vi er i en fase nå hvor vi kartlegger hvilke instrumenter som kan renses og hva som er helt ødelagt, sier Trine Jacobsen, presseansvarlig for Karpe Diem, til Aftenposten.

Jacobsen sier at Karpe Diem håper å kunne gjennomføre konserter som normalt igjen så fort som mulig.

➔ **Jeg tror ikke han helt skjønnte hva han gjorde. Det tok kanskje 20 sekunder, så var apparatet tømt.**

Marius Veum, prosjektleder i Bright Norway

På skjermen ser vi politiavhører Vivian Haugstøl avhøre seksåringen - som ligger på gulvet. ALLE FOTO: TOM A. KOLSTAD

Seks av ti barn som ble avhørt som fornærmet i voldssaker ved Statens Barnehus i Oslo i 2014, hadde annen landbakgrunn enn norsk.

- Kan ikke fengsle alle som utøver vold mot ungene sine

INNENRIKS

LENE SKOGSTRØM
HÅKON LETVIK
LENE LI DRAGLAND

Barnehusleder Astrid Pettersen sier det vil være et tap hvis dialogen med innvandrermiljøene ikke opprettholdes. - Vi må likevel våge å snakke om kulturelt relatert vold mot barn, påpeker hun.

En gruppe mennesker sitter rundt et bord med øynene oppmerksomt festet på videoskjermen i enden av rommet. Et av rundt 1000 årlige avhør av barn er i gang på Statens Barnehus, midt i Oslo sentrum.

På skjermen ser vi en seksåring sammen med avhører Vivian Haugstøl i et avhørsrom med to stoler og et lite bord. Også denne gutten kommer fra et etnisk minoritetsmiljø.

- Tar det lang tid før jeg får spille dataspill, spør han og vrir seg i stolen. Han har vært her en gang før og kjenner til rutinen - P-o-l-i-t-i sier han og leser på skiltet Haugstøl har rundt halsen.

- Så flink du er til å lese. Vet du hva politiet gjør, da?

- Ja. De kaster folk i fengsel, sier seksåringen.

- Du har snakket med læreren din og barnevernet om det som hendte. Men politiet trenger også å høre hva du har opplevd, sier avhøreren.

Fakta

Barnehuset i Oslo

- ▶ Barnehuset i Oslo har siden 2009 tilrettelagt for over 4000 avhør av vold- og overgrepssatte barn og unge.
- ▶ I 2014 var det 688 avhør der barn hadde status som fornærmet. 52,5 prosent hadde foreldre med landbakgrunn fra Norge. De resterende 47,5 prosent har foreldre med bakgrunn fra et annet land enn Norge.
- ▶ Sakene fordeler seg slik: 34 prosent gjelder seksuelle overgrep, 62,4 prosent gjelder vold, og 3,6 prosent andre sakstyper.
- ▶ I voldssaker har litt over 60 prosent av barna foreldre med annen landbakgrunn enn Norge.
- ▶ Men for seksuelle overgrepssaker har 75 prosent av barna foreldre med norsk landbakgrunn.
- ▶ Barnehuset i Oslo dekker et område med en befolkningssammensetning på ca. 1,5 millioner mennesker og er det største i landet.
- ▶ I tillegg til Oslo dekkes Asker og Bærum, Follo, Oslo, Søndre Buskerud, Nordre Buskerud og Østfold - områder der innvandrerdelen ikke er like høy som i hovedstaden.

Mange er til stede for å overvære avhøret av den seks år gamle gutten. Ved enden av bordet: avhørsleder og politiadvokat Rita Parnas. Til høyre for henne sitter politietterforsker, setteverge og bistandsadvokat. Med ryggen til (fra venstre) forsvarer, barnevernansatt og klinisk sosionom. I forgrunnen tekniker som gjør opptak av avhøret.

I pausen får politiavhører Vivian Haugstøl innspill fra dem som har fulgt barneavhøret på skjerm.

- Alle alarmklokker burde ha ringt

LENE SKOGSTRØM

Barnevernleder sier mange har sviktet rundt søstrene, men antar at saken ble håndtert på beste måte etter datidens praksis.

De to søstrene som Aftenposten skrev om lørdag, mener at mye ville vært annerledes dersom barnevernet hadde grepet inn i familien tidligere. De to, som nå er i 20-årene, fortalte om en oppvekst med en svært voldelig far, som var redd for at jentene skulle bli «for norske».

Aftenposten lørdag 5. mars

Ifølge søstrene skal barnevernet ha vært inne i familien ved minst to anledninger før den yngste søsteren ble akutt plassert.

- Vi ble skremt med barnevernet. Faren vår pleide å si at hvis vi tok kontakt med dem, ville vi aldri få se mamma eller søsknene våre igjen, forteller den eldste søsteren.

Søstrenes bistandsadvokat, Hanne Elmenhorst, husker saken godt.

- Mens skolen meldte bekymring i saken til den yngste søsteren, skjedde det lite rundt storesøster. Det er klart at lærerne og skolen i dette tilfellet hadde et selvstendig ansvar for å melde bekymring til barnevernet, selv om hun sa hun ikke ville ha hjelp, sier advokaten.

Rektor på den aktuelle ungdomsskolen ønsker ikke å kommentere saken.

Barnevernlederen i bydelen der søstrene bodde, har gått gjennom dokumentene i saken.

Hun sier barneverntjenesten akutt plasserte den yngste søsteren samme dag som hun kom til barnevernkontoret med sosiallærer. Lederen bekrefter at jenta ble tilbakeført til hjemmet etter en måned på barnevernsinstitusjon, og at en miljøarbeider skulle følge opp familien.

- Det er ikke begrunnet hvorfor man valgte å gjøre det på den måten. 15-åringen var hjemme i en måned før hun igjen ble plassert på institusjon, og det ble senere fremmet sak om omsorgsovertagelse, sier barnevernlederen.

- Hvorfor grep ikke barnevernet inn overfor den eldste søsteren?

- Jeg finner ingen egen saksmappe på henne. Det er vanskelig å gjennomføre akutt plasseringer på ungdom over 15 år hvis de ikke ønsker det selv, da det ofte kan ende med rømminger eller at de drar tilbake til familien, sier lederen.

- Vil du beklage måten denne saken ble håndtert på?

- Jeg antar at saken ble håndtert på beste måte etter datidens praksis. Man kan alltid beklage og være etterpåklok når man sitter med kunnskap om hva som skjedde senere. Men det er klart at barnevernet burde vært inne på et langt tidligere tidspunkt.

Advokat Hanne Elmenhorst påpeker at den yngste søsteren unngikk reisen til farens hjemland og nesten to år med grov vold fordi hun rømte hjemmefra.

- Alle alarmklokker burde ha ringt også når det gjaldt storesøsteren etter at den yngste ble akutt plassert. Særlig fordi hun varslet om den forestående reisen, og det var konkret mistanke om at jentene skulle tvangs giftes. Begge var under 18 år, påpeker advokaten.

Vold mot barn

Ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

Langsamt, langsamt nærmer de seg detaljene. Det er tydelig vanskelig å snakke om. - De plaget meg, sier seksåringen og turner rundt i rommet, kryper på gulvet og står på hodet langs vegg.

I pausen får tilhørerne komme med betraktninger og innspill om hva avhøreren skal ta opp med gutten. Etter pausen løsner det: Da forteller han detaljer fra hendelsen han helst ikke vil tenke på og snakke om - det som skjedde hjemme i stuen og der hans nærmeste familie var involvert.

- Bekymringsfullt stille

- Helt siden Barnehuset startet sin virksomhet har forekomsten av barn med minoritetsbakgrunn vært høy, sier leder Astrid Pettersen.

Hun sier det er bekymringsfullt stille i den offentlige diskursen om den høye andelen barn med innvandrerbakgrunn som er utsatt for vold i hjemmet.

Pettersen er opptatt av at det kulturelle perspektivet også er viktig når det gjelder forebygging og oppfølging av barn utsatt for vold.

- Jeg mener at noe av denne volden også er kulturelt relatert. Den kan ikke bare forklares med psykososiale eller økonomiske faktorer, sier hun.

- Det som særpreger volden i noen familier med minoritetsbakgrunn, er at den brukes for å kontrollere barna og måten de oppfører seg på.

- Er du redd for å bli kalt rasistisk når du kommer med slike synspunkter?

- Det jeg er opptatt av, er barneperspektivet. Vi kan ikke ha det slik at vi unndrar rettssikkerheten for en hel gruppe barn fordi vi ikke tør se å se på realitetene. De bør tvert imot være i fokus. Alle barn i Norge eier seg selv. De er ikke foreldrenes eiendom, uansett hvilken bakgrunn de har, og det er ikke et privat anliggende hva som foregår bak lukkede dører. Det kan være problematisk å snakke om det fordi det kan vanskeliggjøre dialogen med innvandrermiljøene. Det vil være et tap hvis dialogen ikke opprettholdes. Vi må likevel våge å ta det opp, sier Pettersen. - Særlig politiet i Groruddalen har vært flinke til å bygge opp et nettverk her og få til et konstruktivt samarbeid.

Hun legger til at det er stor konflikt mellom barnevernet og enkelte minoritetsmiljøer, samarbeidsklimaet er vanskelig.

- Tror du mange foreldre med minoritetsbakgrunn ikke vet at det er forbudt og skadelig å slå sine barn?

- Jeg tror noen av dem som utsetter barna sine for fysisk og psykisk vold, bort tror det er en del av det å være en god forelder,

at intensjonen kan være god. De kan bli forskrekket når de oppdager at det ender som en politisak når de oppdrar barn slik de er vant til. Kontakten med det norske samfunnet er avgjørende for å få innsikt og kunnskap om lover, regler, verdier og syn på barneoppdragelse. Vi må sikre og bidra til dialog og tilgang til informasjon. Ikke minst å lære måter å oppdra barn på som er i tråd med norsk lov og som ikke skader barna.

- Vi kan ikke fengse alle

Pettersen påpeker at alle som arbeider med barn som er utsatt for vold har et dilemma: - Vi kan ikke fengse alle som utøver vold mot ungene sine. Det er ikke godt for noen, hverken for barna, foreldrene eller samfunnet. En bedre løsning i mange av sakene vil jo være om familien får hjelp til å slutte med skadelig oppdragelse. Vi vet jo ofte ikke hvor omfattende og alvorlig volden er. Derfor er det viktig at politiet etterforsker der man mistenker mulig alvorlig brudd på straffeloven, og at barnevernet vurderer om barnas omsorgssituasjon er god nok. Det gjelder i alle saker, uavhengig av familiens bakgrunn.

- Trenger vi spesielle tiltak rettet mot minoritetsmiljøene?

- Ja, det gjør vi. For eksempel tilrettelagte foreldreveiledningskurs som man blant annet gir tilbud om i Groruddalen. I tillegg er det svært viktig å satse på universelle tjenester som spebarns- og svangerskapsomsorg.

Politidirektør Odd Reidar Humlegård har gitt politimestrene over hele landet en tydelig ordre om større fokus på barn som lider.

- Vi kan ikke tåle innbrudd i barns liv

INNENRIKS

Vold mot barn

Ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM

- Alle barn, enten de er i innvandrersfamilier eller i etnisk norske familier, har krav på politiets hjelp. Vi kan tåle et hytteinnbrudd, men vi kan ikke tåle innbrudd i barns liv, som vold og overgrep er, sier politidirektøren.

Politidirektøren etterlater ingen tvil om at barn over hele landet skal hjelpes. - Dette er ikke noe «valgvalg» lenger - den politilederen som ikke har fått med seg de sterke signalene fra storting, regjering, riksadvokat og fra meg, har ikke fulgt med i timen!

- Hva synes du om at ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn, slik Aftenpostens undersøkelse viste?

- Det var overraskende og gir grunn til ettertanke. Vi har allerede diskutert dette her, og vi må gå mer inn i statistikk og tall. Vi vet for lite om dette og trenger bedre statistikk. Det er totalt uakseptabelt at det i enkelte kulturer er mer vanlig og mer akseptert å slå barna. Volden behøver ikke å være grov, men den vedvarende følelsen av frykt og utrygghet er svært skadelig for barna. Men vi må også huske at det for ikke veldig mange år siden hendte også i etnisk norske familier at barna ble slått.

- Mener du det er riktig å føre statistikk hvor også voldsutøvernes etniske bakgrunn kartlegges?

- Jeg er i tvil om det er så viktig. Men det er nødvendig at vi får vite mer om det som skjer i innvandrersfamiliene, som Aftenpostens undersøkelse gir en indikasjon på. Det som også er viktig, er å få ned de store mørketallene som finnes både i etnisk norske og i innvandrersfamilier. Antallet saker kommer til å øke, og det er bra. For da får vi avdekket og stanset mer av vold og overgrep. Vi vet jo også at vold avler vold, og vi vil unngå at disse barna senere i livet får problemer og dukker opp i kriminalstatistikken.

- Betyr dine sterke signaler nå at politiet har tatt for

lett på denne kriminaliteten tidligere?

- De som trenger politiet mest og som virkelig trenger en trygg hånd, har sett for lite til politiet. Vi må erkjenne at denne kriminaliteten ikke har fått like stor oppmerksomhet som andre kriminalitetsformer. Barna er de svakeste og mest sårbare og trenger politiet mest av alle. I mange år ble vold i familien sett på nærmest som en privatsak. Jeg husker godt da jeg som ung politimann i 1984 klokken tre om natten satt med en barn med bleie på fanget. Han var utsatt for grov omsorgssvikt og vi tilkalte barnevernet, som er en viktig samarbeidspartner for politiet. En annen patrulje kjørte bort med mor og far.

- Hvordan vil politiets satsing skje rent praktisk?

- Vi må ha straksetterforskning, noe som betyr at den første politipatruljen på stedet skal snakke med barn og andre familiemedlemmer, fotografere og sikre bevis der og da. Nå er det en ukes frist til å gjennomføre tilrettelagte avhør av barna, noe som tidligere kunne ta flere måneder. Og det opprettes familievoldsavsnitt, og kompetansen styrkes. Saker som dreier seg om vold og overgrep mot barn, skal kjøres gjennom systemet på første klasse. Det er i dag for store forskjeller innen

politiet. I tildelingsbrevet som går ut til politidistriktene i neste uke, blir det gitt en klar marsjordre - vi har dårlig tid. Vold og overgrep mot barn er også tema på et møte for 350-400 kriminaletterforskere i neste uke.

- Det kan se ut som om dette arbeidsområdet innen politiet har hatt lav status, og at det nesten bare er kvinner som arbeider på feltet familievold?

- Jeg var nylig på et møte for politifolk som arbeider med familievold. Der var det 90 kvinner og fire menn. Slik bør det ikke være. Dette kan endre seg når vold mot barn og familievold får et sterkere fokus og høyere status, og de som jobber med dette blir sett mer av lederne.

- Svært mange av anmeldelsene om familievold blir henlagt. Betyr ikke det at politiet gjør for dårlig jobb?

- Selv om en sak ikke ender med tiltale og dom, vil politiets arbeid ha hatt stor betydning for barna. Hjelpemiddelet blir koblet inn, og avhør og etterforskning kan føre til at forholdene i familien endrer seg til det bedre. Det viktigste er at volden mot barna opphører, og at barna får hjelp. Politiets arbeid har derfor mange andre positive virkninger enn at en mistenkt blir tiltalt og dømt.

Foto: Øyvind Eide

NATIONAL
THEATRET

Gjendiktning av
Inger Hagerup.

Bearbeidet av Njål Helge Mjøs og Kjersti Horn.

Med: Kåre Conradi, Marika Enstad, Selome Emnetu, Trine Wiggen, Nils Golberg Mulvik, Emil Johnsen, Erik Hivju, Nils Bech, Kim Haugen, Finn Schau, Ellen Horn, Nikolai Mediaas Jørstad / Thomas Rikheim Fangel, Benjamin Elias Næssø Chocron / Isac Klouman Åsland / Bobo Solan Hedin.

Tlf. 815 00 811

www.nationaltheatret.no

OBOS Norgesgruppen

«Kåre Conradi i tittelrolla viser ein imponerende scenisk kondisjon og urkraft.»

Dag og tid

«Kjersti Horn kan notere enda en suksess».

Vårt Land

«Massivt, sanselig og vakkert».

NRK

«Rått spill».

Dagbladet

Richard III

Av William Shakespeare. Regi Kjersti Horn.

- De som trenger det mest, har sett minst til politiet. Derfor skal politiet ha større fokus på å hjelpe barn. Det er helt nødvendig, sier politidirektør Odd Reidar Humlegård. Han vil personlig følge opp at det faktisk skjer.

FOTO: JAN TOMAS ESPEDAL

- Vold mot barn ikke et muslimsk problem

OLGA STOKKE

Islamsk Råd Norge og skribent Usman Rana tar til motmæle mot stortingsrepresentant Abid Raja (V).

Raja har uttalt at vold mot minoritetsbarn har en religiøs dimensjon. Det skjedde i forbindelse med Aftenpostens gjennomgang av familievoldsdommene i Oslo tingrett de siste tre årene. Den viser at 82 av 89 personer som er dømt for vold mot barn, har innvandrerbakgrunn. Nesten ni av ti dømte har bakgrunn fra Asia eller Afrika.

Skribent Mohammad Usman Rana utgir denne uken boken *Norsk islam. Hvordan elske Norge og Koranen samtidig*.

Må tilpasses Norge

Der tar han til orde for å utvikle en norsk islam der norske muslimer slutter opp om rettsstaten og et sekulært demokrati.

-Vi må utvikle en islam som er tilpasset Norge, der det ikke er noen motsetning mellom å være en lojal og demokratisk nordmann og en praktiserende muslim.

I motsetning til Raja har Rana i sin omgangskrets aldri opplevd at barn eller kvinner er blitt slått. -Jeg tror ikke at vold mot barn er et spesielt muslimsk problem, selv om det selvsagt kan være noen som legitimerer slik vold med religion. Det samme ser vi i andre religiøse miljøer, sier Rana.

- Hvordan få bukt med volden?

-Det må løftes frem. Miljøene selv må bli flinkere til å ta opp at vold ikke bare er forbudt, men også skadelig for barn.

Vold er ukultur

-Det er forkastelig og helt uakseptabelt at foreldre utøver vold mot hjelpeløse barn istedenfor å gi dem trygge rammer i familien, sier Mehtab Afsar, generalsekretæren i Islamsk Råd Norge (IRN).

-Vold har ingen kultur - vold er ukultur. At vold er en del av barneoppdragelsen i enkelte samfunn i verden, er et ikke ukjent fenomen, men man kan ikke knytte det opp til religion.

-Det er lett å tenke at det har med religion å gjøre når størstedelen av voldsutøverne kommer fra land der islam står sterkt?

-Det er totalt misvisende og en forenkling. Folk som utøver vold mot sine nærmeste, vil bortforklare sine ugjerninger - gjerne også med religiøse forklaringer. Det er ingenting i islam som oppfordrer foreldre til å bruke vold mot barn - tvert om.

www.kroghoptikk.no Foto: Catherine Caprinio

KROGHDAGER
30-50%

avslag på ALLE innfatninger ved bestilling av komplett brille 9. - 12. mars.

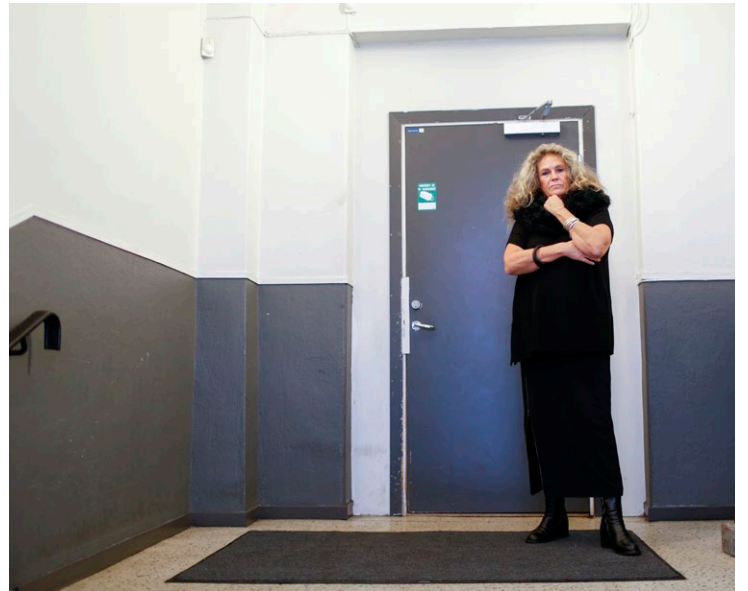
Krogh Optikk

Bestill time til synsundersøkelse på kroghoptikk.no eller ring 800 57644.

På krisesenterets dagsenter er halvparten etnisk norske kvinner og barn. Ofte bor de ennå med overgriperen.

Krisesenteret: Volden etnisk norske utsettes for, etterlater ikke merker

I de åtte årene daglig leder Inger-Lise W. Larsen har arbeidet ved Oslo krisesenter, har mellom 85 og 90 prosent av dem som har søkt tilflukt og bodd her hatt en annen etnisk bakgrunn enn norsk.
FOTO: TOR G. STENERSEN

INNENRIKS

HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM

Ni av ti domfelte for vold mot barn i Oslo har minoritetsbakgrunn. I mange år har mellom 85 og 90 prosent av kvinnene som søker tilflukt hos Oslo krisesenter, hatt innvandrerbakgrunn.

82 av 89 som er domfelt for vold mot barn i Oslo de siste tre årene har minoritetsbakgrunn; Syv har etnisk norsk bakgrunn. Det stemmer ikke helt med bildet Oslo krisesenter har, fastslår daglig leder Inger-Lise W. Larsen ved Oslo krisesenter.

– På dagsenteret vårt er det 50 prosent etnisk norske. Mange er fra beste vestkant og bor fortsatt sammen med overgriperen, eller søker tilflukt i eget nettverk. Disse kvinnene og barna blir også utsatt for vold, som innvandrerkvinnene og deres barn. Forskjellen er at den vold de utsettes for ikke etterlater merker, sier hun.

Psykisk vold vrient å bevis

Larsen mener at Aftenpostens funn med få etnisk norske døm-

Vold mot barn

Ni av ti dømte for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

te muligens skyldes at politi og påtalemyndighet kan ha vanskeligheter med å identifisere mer skjult voldsutøvelse, som psykisk vold og stalking. Dette kan føre til at de sakene som havner på rettens bord ikke alltid gjenspeiler virkeligheten og de faktiske maktforholdene.

Volden fra etnisk norske kan være utelukkende «bare» av psykisk art og derfor mye vanskeligere å bevis, mener Larsen. Men dette er vold som også er svært skadelig.

Larsen mener at en av årsakene til at færre av disse sakene ender i rettsapparatet, kan være at mange norske ofre er så preget av skam og mishandling at de ikke vil anmelde volden. Dessuten kjenner mange voldsutøvere godt til hjel-

peinstanser og rettsapparatet, og vet hvordan de skal gå frem for å avkrefte beskyldninger om utøvelse av vold.

Det at norske kvinner har et større nettverk og ofte kjenner til sine rettigheter gjør dem mindre sårbare, og kan bidra til at de kan få hjelp tidligere.

Færre norske anmelder?

– Norske kvinner har trolig mer oversikt over hva det kan innebære å anmelde en sak til politiet om familievold enn minoritetskvinner, sier Larsen.

– De frykter at de kan risikere å bli utsatt for mer trakassering av voldsutøver i ettertid hvis de anmelder. De vet også at de blir

➤ Mange har fått med seg at det er stor fare for at sakene blir henlagt, og at de derfor ikke nødvendigvis kommer noen vei med å anmelde

Inger-Lise W. Larsen, daglig leder Oslo krisesenter

nødt til å samarbeide med overgriper senere – særlig hvis de har felles barn. Mange har også fått med seg at det er stor fare for at sakene blir henlagt, og at de derfor ikke nødvendigvis kommer noen vei med å anmelde. Dette er trolig en av årsakene til at færre etnisk norske kvinner velger å gå til politiet for å anmelde, og at sakene dermed ikke kommer til rettsvesenet, sier hun.

Ansatte ved krisesenteret er med jevne mellomrom vitner i rettsakene i Oslo tinghus. Ofte er det først i trygge omgivelser på krisesenteret at ofrene kan fortelle om volden de har vært utsatt for. Også barna kan her for første gang åpne seg for noen utenfor familien, og gjennom tegninger og lek beskrive hva de har vært utsatt for, eller hva de har vært vitne til.

255 barn søkte flukt i fjor

Grunnlaget for mange av dommene Aftenposten har studert ved Oslo tingrett er lagt nettopp ved krisesenteret; bak fasaden til den anonyme bygården.

Her får hundrevis av ofre for vold i familien hjelp og støtte til å anmelde og til å komme seg videre i livene sine.

348 kvinner og 255 barn søkte

tilflukt her i fjor – de fleste unge innvandrerkvinner.

Mellom 85 og 90 prosent har hatt en annen bakgrunn enn norsk. De fleste har små barn. De forteller om at volden har pågått lenge, i en tredjedel av sakene lenger enn fem år.

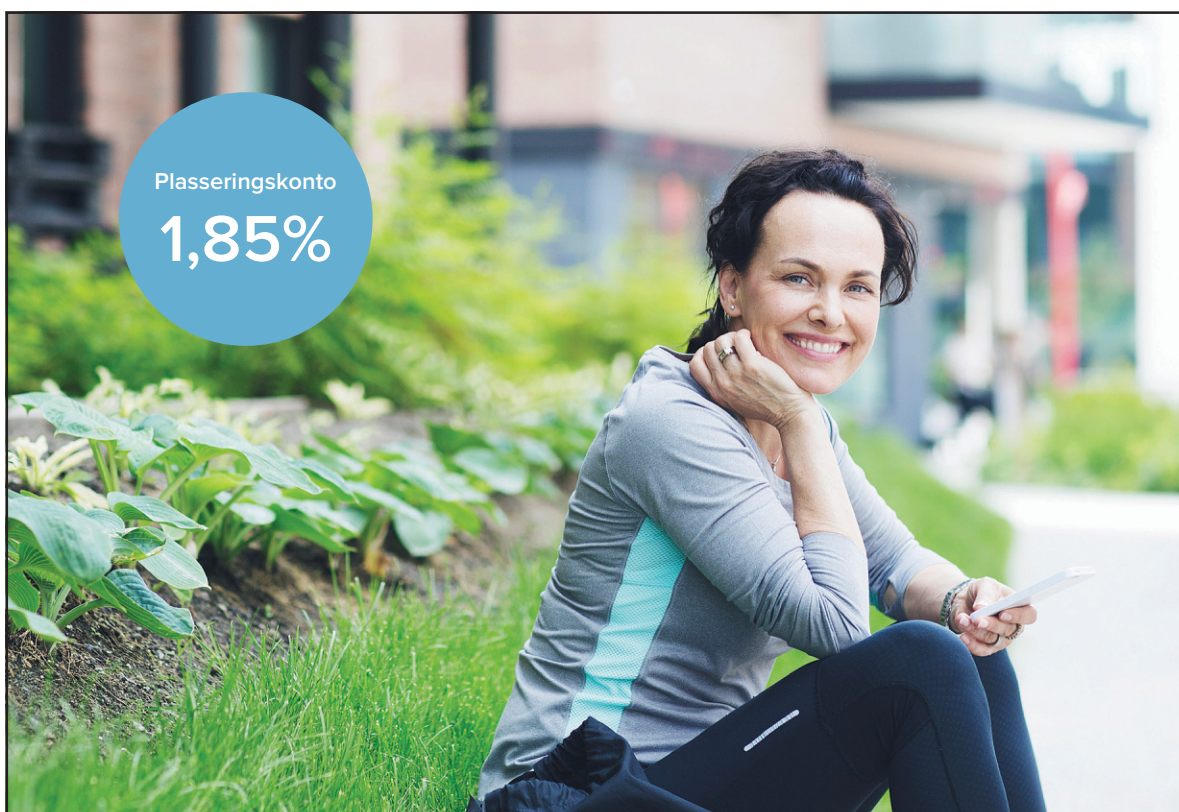
I lekerom med klatrestativer, teddybjørner og dataspill får barna mulighet til å koble av uten fare for trusler og vold. Og for de litt eldre barna finnes arbeidsrom for leksesling eller TV-titting.

Alle barna er mer eller mindre preget av volden og terroren de har opplevd i sitt eget hjem, og en del av dem får hjelp av psykologer og andre fagfolk for å bearbeide traumene.

lene.skogstrom@aftenposten.no

Blir du engasjert av artikkelserien?

Delta i debatten på Twitter: #voldmotbarn
Følg Aftenposten på Facebook

Gi sparepengene et trygt sted å være

Er du ingen gambler? Vi gir deg trygg og forutsigbar avkastning på sparepengene dine. Innskudd inntil 10 millioner kroner. Uttak fra konto må varsles 31 dager på forhånd. Forutsetter medlemskap i OBOS.

Vi er medlem av Bankenes Sikringsfond, og alle innskudd er garantert med inntil 2 millioner kroner.

Opprett konto på obosbanken.no

 OBOS Banken

Debattredaktør:**Erik Tornes**

Post: Aftenposten, Debattredaksjonen, Postboks 1, 0051 Oslo

KRONIKKE-post: kronikk@aftenposten.no
Maks. 6000 tegn inkl. mellomrom.
Legg ved portrettfoto.**DEBATT**E-post: debatt@aftenposten.no
Hovedinnlegg: Maks 3000 tegn inkl. mellomrom. Legg ved portrettfoto.
Kortinnlegg: 400-1500 tegn.**Kronikker/debattinnlegg på nett:**

aftenposten.no/meninger

• Aftenposten returnerer ikke artikler som blir sendt på papir.

Noreg, derimot, skil ikkje personar med helsetrøbbel seg særleg frå dei som har god helsetilstand. Det skal også nemnast at folk med helseproblem vert tilsett meir hyppig i Danmark enn i Noreg. Men når me går djupare inn i tala, viser dei at det er blant folk med høgare utdanning – som vanlegvis har sterkt stillingsvern i Danmark – at tilsetjingsmoglegheitene er gode sjølv om helsa er dårleg.

Ramar sosialt skeivt

Det ser altså ut som om folk med helseproblem (og lite formell utdanning) vert skyvdt ut av arbeidsmarknaden i Danmark, sannsynlegvis på grunn av det svake stillingsvernet i den danske «flexicurity»-modellen. Med nærare ettertanke, så er ikkje dette særleg overraskande. Arbeidsgjevarar er ute etter den beste kandidaten i kvar enkelt rekrutteringsprosess, og styrken på stillingsvernet har minimalt å seie for dette valet. Sjølv om stillingsvernet er svakt, så vil arbeidsgjevarar gå for det trygge alternativet. Men stillingsvernet vil openbart virke inn på kven som vert sagt opp, noko resultatata frå Danmark viser tydeleg. Her er det nemleg

slik at personar som utviklar eit helseproblem tenderer mot å miste jobben.

«Winter is coming» for norsk økonomi, og eit svekka stillingsvern kan kanskje hjelpa somme bedrifter til å overleva. Men det å gå over til eit meir fleksibelt stillingsvern vil samstundes ramma sosialt skeivt, i den forstand at personar med svak tilknytning til arbeidsmarknaden vil oppleve ei forverring av situasjonen, og ikkje ei forbetring slik somme har tatt til orde for. Dette må me vere ærlege om.

Avslutningsvis vil eg berre understreka at det hverken er mogleg eller ønskeleg at absolutt alle med helsetrøbbel skal vere i jobb. Somme har ikkje helsetilstand som tillèt det, medan andre kan oppleve at helsa vert forverra av påkjenninga som arbeidslivet påfører. I slike tilfelle vil det openbart vere betre å sikra eit fint og verdig liv ved hjelp av generøse trygdeordningar. Men for dei som både kan og vil arbeida, så skal ikkje eit helseproblem stå i vegen for dette ønsket. Korleis ein skal legge til rette for dette politisk, finnes det ikkje noko fasitsvar på. Men å gå i dei fleksible fotspora til Danmark verkar utvilsamt som ein svak idé.

Vold. Det er typisk norsk ikke å avdekke familievold blant etnisk norske.

Rotnorsk vold mot barn

Debatt

Anonym

Aftenposten har rettet oppmerksomheten mot vold mot barn i innvandrerfamilier. Flertallet av dem som dømmes for vold mot barn i Oslo, har innvandrerbakgrunn, og Aftenposten skriver på lederplass 4. mars at dette må få konsekvenser. Ja, jeg er helt enig i at dette må få konsekvenser, men kanskje ikke de samme som Aftenposten ser for seg?

Aftenposten etterlyser at man skal finne ut hvem som slår, men dette er det allerede forsket på: To nye studier viser at etnisitet ikke er en viktig faktor. Ca. 90 prosent av all familievold foregår i etnisk norske familier, og totalt er 300.000 familier og 110.000 barn rammet i Norge.

Aftenposten spør også om hvorfor foreldre utøver vold mot barna sine, og her er svaret både enkelt og brutalt: Ifølge kriminolog Vibeke Ottesen er vold menneskelig. Hun påpeker at mange av dem som utøver vold mot partner eller barn, selv har opplevd vold i barndommen: Kontroll, dominans og tillært adferd er kjernen i familievold enten utøverne er norske eller ikke.

Vold faller altså helt naturlig for voldsutøvere. De trenger ikke gå på kurs for å lære det, og de får som regel lov til å fortsette fordi ofrene, både voksne og barn, er ute av stand til å stoppe volden alene.

Så i tillegg til å spørre, som Aftenposten gjør, om hvorfor noen utøver vold mot familien sin, må man spørre: Hvorfor får den fortsette?

Svaret på dette spørsmålet er helnorsk: Det er typisk norsk å verne veldig sterkt om privatli-

vets fred. Det er typisk norsk ikke å avdekke familievold blant etnisk norske.

Tilbake til vold mot barn i Oslo: I 2015 var det bare 652 anmeldelser av familievold i hele Oslo. Dette er et dramatisk lavt tall sammenlignet med antall familier i Oslo hvor det forekommer familievold. Hva skal vi gjøre med det?

Men antall anmeldelser er én ting, antall domfellelser er noe annet. Jeg mistenker at politiet, dessverre, tar minste motstands vei når det gjelder familievold. Det er i hvert fall min personlige erfaring. De legger ressursene i saker med klare beviser, og åpenbar fysisk vold er lettest å ta tak i.

Psykisk vold øker i omfang

Jeg meldte min etnisk norske eksmann til politiet for psykisk og fysisk vold mot våre felles barn, men opplevde en bagatellisering av volden jeg beskrev. Senere beskrev barnevernet farens oppførsel som alvorlig, men politiet valgte å henlegge saken uten reell etterforskning, siden eksmannen min benektet alt. De sa at psykisk vold var vanskelig å bevise, og sakyndige kunne man ikke stole på. Dette betyr at ofre for psykisk vold er rettsløse. Skal det være slik? Kjenner politiet til forskning som viser at psykisk vold øker i omfang, nettopp fordi voldsutøverne vet at det er lettere å komme unna da?

I Oslo har man tilsynelatende valgt minste motstands vei: De avdekker den volden som er lettest å avdekke, i de mest synlige befolkningsgruppene. Hvorfor har de ikke en tilsvarende innsats mot rikmannsfamilier og etniske nordmenn hvor det store flertallet av ofre er?

Aftenposten kjenner forfatterens identitet.

Hitchens ateisme

Hans Peter Øverby hevder i Aftenposten 10. mars at jeg, helt feilaktig, foretar en «snik-kristenifisering av Hitchens» i min artikkel 7. mars med tittelen «En tvilende ateist». Han slår fast at Hitchens «absolutt ikke var tvilende om sin ateisme».

Jeg avviser ikke at Hitchens i bøker, artikler og debatter fremsto som en kompromissløs og knallhard ateist.

Derimot påpeker jeg at Larry Taunton i den nye boken *The Faith*

of Christopher Hitchens argumenterer godt for at Hitchens mot slutten av livet fikk et langt mer positivt forhold til kristne personer og til kristen tro. Det er egnet til å overraske.

Min intensjon er slett ikke å snik-kristenifisere Hitchens.

Jeg bare påpeker at mer kan sies enn at han var en skråsikker ateist.

Espen Ottosen
informasjonsleder,
Misjonssambandet

- Det viktigste er å hjelpe barnet. Og for å få til et samarbeid med foreldre i innvandrerfamilier er det nødvendig med kontakt. Da må vi vite om vanlig oppførsel i andre kulturer, sier psykolog Judith van der Weele til studentene. FOTO: JAN T. ESPEDAL

En av landets fremste psykologer advarer mot at det sterke fokuset på vold mot barn fører til en «Bjugn-effekt».

- All vold er skadelig, men det er forskjell på vold

HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM

- All vold er skadelig for barn. Men i en del av sakene vil det likevel være bedre for barna at familien får hjelp og veiledning, enn at foreldrene blir strengt straffet, sier psykolog Judith van der Weele.

Under en forelesning for studentene i studiet vold i nære relasjoner på Høgskolen i Sørøst Norge i Drammen nevner hun fire typer vold:

- Vold som gjøres med vilje for å gjøre barnet til et godt menneske, såkalt oppdragervold.
- Vold som skyldes overføring av uvaner og skadelige familietradisjoner.
- Vold som skyldes foreldrenes frustrasjon.
- Familieterror med grov vold og psykisk mishandling.

Bare kvinner blant studentene
Studentene er ansatte i skole, barnevern, barnehager, NAV og ulike virksomheter - utelukkende kvinner, som tar dette studiet ved siden av full jobb. Ingen politifolk er blant studentene.

Van der Weele regnes som en av

Vold mot barn

Ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

landets fremste eksperter når det gjelder kommunikasjon med foreldre og barn fra fremmede kulturer og hun er jevnlig sakkyndig i rettsaker.

- Dere vil møte folk som mener det er trygt for barna med hierarki og respekt, og med en annen holdning til vold. Kommunikasjon og kontakt er veldig viktig hvis dere skal få noe ut av et samarbeid med foreldrene, sier van der Weele.

Og småprat er viktig, får studentene høre.

- I Norge snakker vi gjerne om været, mens snakk om familien eller mat kan være en større suksess for å få kontakt, sier Weele. Hun advarer mot den litt direkte, norske tonen og understreker at foreldre ikke må møtes med en ovenfra og ned-tone.

- Undersøkelser viste at det i 1980 ble brukt fysisk avstraffelse i 51 prosent av familiene i Norge, mens tallet i 2000 var 8 prosent.

Lovgivningen påvirker praksis. Men i mange land er det akseptert å slå barna, og du kan bli sett på som en dårlig mor hvis du ikke gjør det, sier van der Weele.

Annerledes i andre kulturer
Studentene får høre at tankegang og adferd kan være helt annerledes i andre kulturer, og dermed kan tolkes feil. Mange foreldre nekter for vold.

- Det kan være at de er redde for at oppholdstillatelsen ryker eller får følelsen av å mislykkes. Vold kan være feil ord, sammenlignet med hard behandling.

Overfor Aftenposten utdyper hun hvordan voldsutsatte barn kan hjelpes.

- Det viktigste at barna får hjelp
- Det viktigste er ikke at foreldrene straffes strengest mulig. Det viktigste er at barna får hjelp. Og i mange tilfelle kan det skje ved hjelpetiltak i familien. Det at barna blir tatt vekk fra sine foreldre kan være skadelig for barna, sier van der Weele, som etterlyser mer forskning.

Hun advarer mot en «Bjugn-effekt» - ved at all vold mot barn blir vurdert like alvorlig som grov vold.

- I dag er det en betingelse for å få hjelp av barnevernet at du innrømmer vold. Men hjelp må gis uten at det foreligger innrømmelse, sier van der Weele.

Aftenposten spør

Fagfolk ikke overrasket

1. Er du overrasket over at ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo er innvandrere?
2. Hvordan tror du situasjonen er andre steder i landet?
3. Hva kan gjøres for å stoppe volden mot barn, både generelt og i innvandrerfamilier?

Lynn Ellen Grimeland, helsesøster.

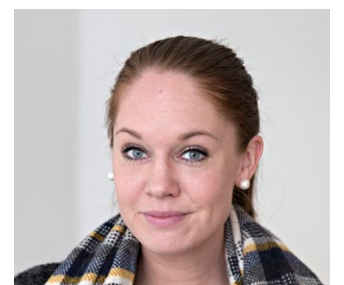
Emilie Gangsø, barneverntdannet, arbeider ved bolig for utviklingshemmede.

1. Nei. Jeg tror det er store mørketall og mye som ikke blir oppdaget av slik vold.
2. Jeg tror det er flere ensomme og mer lukkede innvandremiljøer i Oslo. Og at det derfor kan være annerledes andre steder i landet
3. Innvandrere og flyktninger må informasjon og hjelp. Hjelpeløshet og frustrasjon kan være årsak til noe av volden. Flyktninger må føle trygghet. Hjelpemiddelet må informere om at vold er forbudt og skadelig for barna.

1. Nei. Fra barnevernet er jeg kjent med overrepresentasjonen. Dette handler om kultur og ære. Jeg er mer overrasket over at vi ikke har kommet lenger med å forebygge slik vold.
2. Jeg tror det er overrepresentasjon av vold i innvandrerfamilier også andre steder i landet.
3. Vi må ha ulike tiltak på alle nivåer. Og det er viktig å opplyse barna om hvilke lover som gjelder her og hvilke rettigheter de har. Og familier som har slike problemer må få hjelp. Og fagfolk må få videreutdanning for å håndtere slik vold.

Cecilie Ørnum, pedagogisk leder i barnehage.

Stina Myhre Auestad, pedagogisk leder i barnehage.

1. Nei. Det er mer vanlig i slike familier å bruke fysisk avstraffelse for å oppdra barna og for at de skal bli lojale. Det er nok ofte ørefiker og ikke så grov vold. Men det skjer nok mye vold bak fine norske fasader også.
2. Jeg tror det er store mørketall om dette ellers rundt i landet. Jeg tror fokuset kan være større i Oslo og at det derfor oppdages mer.
3. Vi må få ansatte i barnehager og skoler til å våge å bry seg mer. De må spørre mer og de må våge å melde fra når det er mistanke om vold mot barna. Og det er viktig med bedre opplæring - å vite hva man skal se etter.

1. Ja, først. Men da jeg fikk tenkt meg om, var jeg ikke så overrasket lenger. Dessverre er vold mot barna vanlig i en del kulturer. Mens det er utenkelig for nordmenn, kan være vanskelig å bryte med slik skremmende adferd i en del kulturer.
2. Jeg tror dette er et omfattende problem også andre steder i Norge og at det er en overrepresentasjon av vold mot barna i innvandrerfamilier.
3. Det er nødvendig med større fokus på temaet, og mer fokus på det enkelte menneske. Det er også viktig å være oppmerksom og å oppdage slik vold mot barn, og vi må ikke være redde for å melde fra.

100 punkter ved politiets barnevold-etterforskning skal ettergås for første gang. Over 20 statsadvokater er satt på jobben.

Riksadvokaten: Skal gjennomgå politiets etterforskning

Vold mot barn

Ni av ti dømte for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

Ⓜ VOLD MOT BARN

HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM
LENE LI DRAGLAND

Aftenpostens artikkelserier om vold mot barn har ytterligere underbygget det inntrykket Riksadvokaten har hatt om behovet for kvalitetskontroll av politiet, sier assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther.

I mer enn ti år har Riksadvokaten fokusert på vold i nære relasjoner i sine årlige rundskriv. Likevel var har slike saker blitt liggende ubehandlet hos politiet, slik at den tiltalte i mange saker får «strafferebatt».

– Slik «liggetid» er helt uakseptabelt, sier assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther.

Nå har Riksadvokaten satt kraft bak rundskrivet: For å sjekke kvaliteten på politiets arbeid skal to statsadvokater ved hvert av de ti statsadvokatembetene før sommeren bruke to uker på å sjekke saker som dreier seg om vold i nære relasjoner, hvor barn ofte er blant ofrene.

Gjennomgangen av politiets arbeid skal følge klare retningslinjer fra Riksadvokaten:

- Gjennom en «sjekklister» med mer enn ett hundre punkter om alt fra hvordan bevis er sikret når politiet er tilkalt til vold i hjemmet, til tidsforbruk og hvilke vitner som er avhørt.

- Statsadvokatene skal gi tilbakemelding til hvert enkelt politidistrikt om hva som må forbedres, og de skal sende rapport til riksadvokaten.

– Det er første gang dette skal undersøkes så nøye. Vi har lenge vært opptatt av barns rettsikkerhet. Og etter en styrking av den høyere påtalemyndighet for ett år siden har vi nå ressurser til å undersøke grundigere hvordan disse sakene blir behandlet, sier Sæther.

– Da vil vi for første gang lage en nasjonal plan om hvordan slike saker skal behandles, slik at vi er sikret høy kvalitet på behandling

av disse sakene, sier assisterende riksadvokat Sæther.

– Må satses sterkere

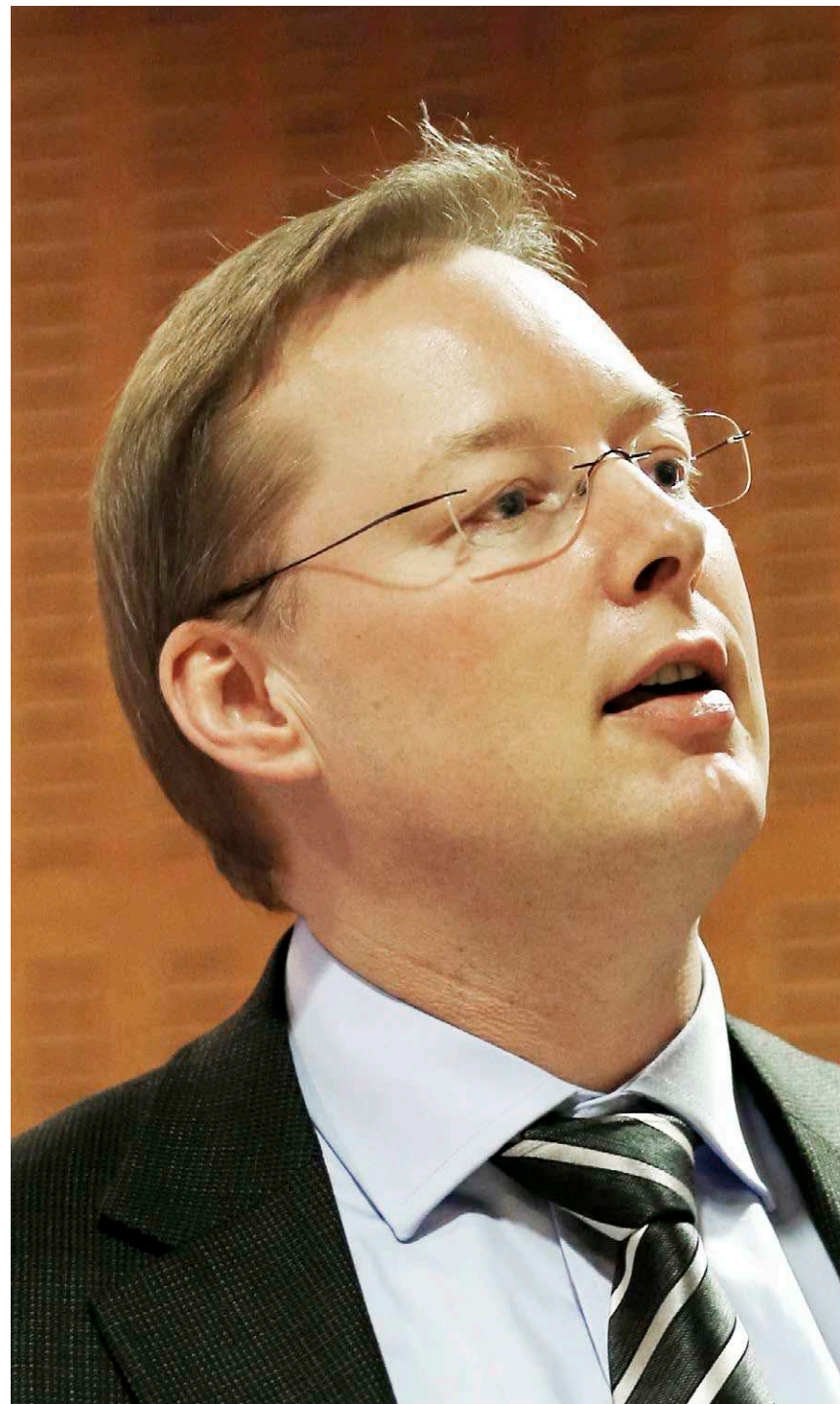
Riksadvokaten har merket seg Aftenpostens reportasjer den siste tiden, som viser at ni av ti voldsdømte i Oslo har innvandrerbakgrunn.

– Aftenpostens artikkelserier om vold mot barn har ytterligere underbygget det inntrykket Riksadvokaten lenge har hatt både om at dette er et område det må satses enda sterkere på og om behovet for en kvalitetskontroll av politiets oppgaveløsning på dette området, sier Sæther.

Det finnes ikke statistikk over hva som kjennetegner gjerningspersoner og fornærmede i familievoldsaker. Ved å granske dommene ved Oslo tingrett de siste tre årene har vi fått et bilde av voldsutøverne og deres ofre: 82 av 89 har minoritetsbakgrunn, 85 prosent av dem har bakgrunn fra Afrika og Asia.

I Oslo skal politiets arbeid med vold mot barn gjennomgås av flere statsadvokater:

– Vi avsetter seks statsadvokater det meste av juni måned for å gjennomgå kvaliteten på et nærmere angitt antall saker om både vold i nære relasjoner og voldtekter, sier førstestatsadvokat Jørn Si-

gurd Maurud ved Oslo statsadvokatembeter.

Gir klar beskjed

Riksadvokaten gir med dette en klar og tydelig beskjed om at barn som utsettes for vold og overgrep, ofte av sine egne foreldre og i sitt eget hjem, skal få mer hjelp fra samfunnet.

– Strafferammen for grov vold i nære relasjoner er nå hevet til 15 års fengsel. Det viser hvor alvorlige disse sakene og vold mot barn er. Derfor skal disse sakene prioriteres høyt. Og det må være høy kvalitet i straffesaksarbeidet, slik at noen saker skal ankes opp til Høyesterett. Dermed kan det etableres et høyere straffenivå slik

Optiker Sølvi,
Memira Tromsø

Bli kvitt brillene og linsene dine! Sjekk om du kan gjøre en øyeoperasjon.

Akkurat nå får du et par solbriller fra Norr verdt opp til 799 kr når du gjør en forundersøkelse hos Memira. Undersøkelsen tar en knapp time og koster 500 kr. Etterpå vet du om du kan gjøre en operasjon, samt hvilken metode som passer deg aller best.

Book undersøkelsen din på:

Memira.no/solbriller
Telefon 815 00 260

Oslo, Lillestrøm, Hamar, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Stavanger, Haugesund, Bergen, Ålesund, Trondheim, Tromsø

memira
øyeklinikker

Assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther har bedt politiet om å prioritere vold mot barn-saker høyt. Nå vil han ha en vurdering av politiets arbeid med slike saker. FOTO: ERLEND AAS, NTB SCANPIX

fakta

Mål- og prioriteringsrundskriv

- ▶ Riksadvokaten har den overordnede ledelse av påtalemyndigheten
- ▶ Hvert år sender riksadvokaten ut mål- og prioriteringsrundskriv.
- ▶ Her fastsettes hvilke forbrytelsestyper politi og påtalemyndighet skal prioritere.
- ▶ Rundskrivet for 2016 sendes ut i dag.

Aftenposten startet serien om vold mot barn 5. mars.

Det er første gang dette skal undersøkes så nøye

Assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther

har sett minst til politiet. Gjennom riksadvokatens ordre nå får politiet enda en klar beskjed fra høyeste hold; vold og overgrep mot barn skal fortsatt prioriteres høyt.

hakon.letvik@aftenposten.no
lene.skogstrom@aftenposten.no

**HOLMENKOLLEN
Flaggstangulykke henlagt**

Oslo politidistrikt er ferdig med etterforskningen etter ulykken julaften i fjor da en 49 år gammel kvinne omkom da hun ble truffet av en flaggstang utenfor Holmenkollen kapell. Saken er henlagt fordi forholdet ikke er straffbart. Flaggstangen var av tre og var festet til et fundament med to bolter. Flaggstangen brakk i høyde med den øvre innfestingsbolten. (NTB)

32

Utrykningspolitiet (UP) flytter 32 stillinger vekk fra Østlandet. I løpet av året blir det flere UP-biler å se i Distrikts-Norge. Det er UP-distrikt Øst og Sør, som dekker politidistriktene Øst, Innlandet, Sør-Øst og Agder, som i løpet av året skal redusere antallet stillinger, skriver Politiforum. (NTB)

**SAMFERDSEL
Innfører felles parkeringsregler**

Regjeringen innfører felles standarder og regler for alle landets parkeringsselskap. Forbrukerne vil både få det enklere og få sterkere vern, ifølge samferdselsministeren. Alle landets parkeringsselskap må følge regelverket og også underkaste seg kjennelser fra en ny parkeringsklagenemnd.

Det blir faste satser på 300, 600, eller 900 kroner på kontrollgebyrene. (NTB)

Stortinget klart har bedt om, sier Sæther.

Fokus på avvergeplikten

Riksadvokaten understreker også at politiet i saker om vold mot barn må undersøke om noen har brutt avvergeplikten, den plikten alle har til å avverge vold mot barn.

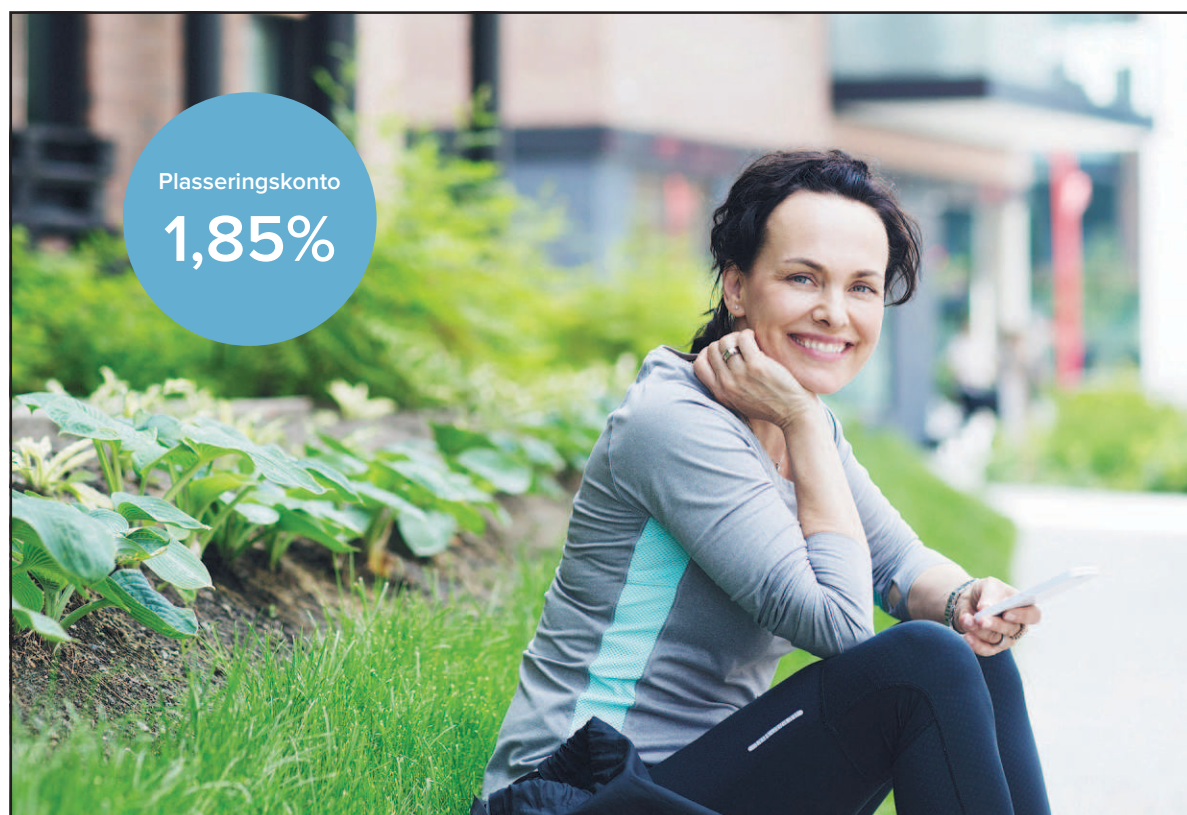
Det betyr at politiet også skal undersøke om lærere, barnehageansatte, sosialarbeidere leger og annet helsepersonell har vært klar over vold mot barn, men uten å melde fra.

Riksadvokaten skriver i rundskrivet at en fjerdedel av alle drap i Norge er såkalte partnerdrap, og hvor offeret på forhånd ofte har

hatt kontakt med hjelpe- og behandlingsapparatet.

- Vi minner derfor om at avvergeplikten gjelder også der hvor voksne er ofre, sier assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther.

Politidirektør Odd Reidar Humlegård sa i et intervju med Aftenposten for to uker siden at barna som trenger det mest, er de som

Plasseringskonto
1,85%

Gi sparepengene et trygt sted å være

Er du ingen gambler? Vi gir deg trygg og forutsigbar avkastning på sparepengene dine. Innskudd inntil 10 millioner kroner. Uttak fra konto må varsles 31 dager på forhånd. Forutsetter medlemskap i OBOS.

Vi er medlem av Bankenes Sikringsfond, og alle innskudd er garantert med inntil 2 millioner kroner.

Opprett konto på obosbanken.no

Aftenposten

Grunnlagt 1860 av Chr. Schibsted

Espen Egil Hansen
Sjefredaktør og administrerende direktør

Politisk redaktør Trine Eilertsen   Nyhetsredaktør Håkon Borud
Kulturredaktør Sarah Sørheim   Featureredaktør Lillian Vambheim
Redaktør Harald Stanghelle

Leder søndag 20. mars 2016

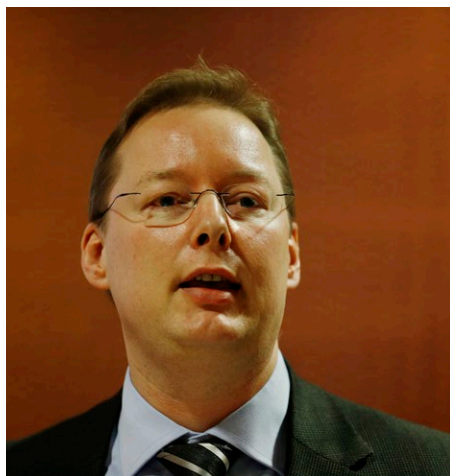
Etterlengtet pålegg fra Riksadvokaten

VOLD mot barn rammer de aller svakeste i samfunnet. Samtidig er det et område preget av store mørketall. Det er derfor prisverdig at Riksadvokaten nå krever kvalitetskontroll av saker som handler om vold i nære relasjoner. Den klare beskjeden fra den overordnede ledelsen av påtalemyndigheten kan ikke misforstås: Denne typen kriminalitet må tas mer alvorlig enn tidligere.

RIKSADVOKATEN har i mer enn ti år tatt opp vold i nære relasjoner i sine årlige rundskriv. I år settes det imidlertid større kraft bak ordene. Nå skal 100 punkter ved politiets etterforskning ettergås. Det gjelder alt fra vitneavhør til hvordan bevis blir sikret når politiet blir tilkalt. To statsadvokater ved ti statsadvokatembe-ter skal før sommeren bruke to uker på å sjekke politiets arbeid. Deretter skal det meldes tilbake både til hvert enkelt politi-distrikt om hva som må forbedres, og det skal sendes en rapport til Riksadvokaten.

AFTENPOSTEN har gjennom flere saker be-lyst hvem som dømmes for vold mot sine egne barn. I dag finnes det ikke statistikk over hva som kjennetegner gjerningsper-soner og fornærmede i familievoldsaker, og Aftenpostens journalister har derfor selv gjennomført en slik granskning. Riks-advokaten har merket seg disse repor-tasjene og mener de viser at vold i nære relasjoner krever mye større oppmerk-somhet. Særlig er det behov for en kvali-tetskontroll av politiets arbeid.

➔ **Nå tas det et oppgjør med tidligere synder hos både påtalemyndigheten og i toppen av politiet. Det er ikke et øyeblikk for tidlig**

Assisterende riksadvokat Knut Erik Sæther sier at det er behov for en kvalitetskontroll av politiets behandling av saker som handler om vold i nære relasjoner.

MER ENN noe annet illustrerer Aftenpos-tens artikler behovet for mer kunnskap og forskning knyttet til vold i nære rela-sjoner. Helt opp til 1980-tallet ble denne typen kriminalitet i deler av politiet sett på som «husbråk», som kunne løses re-lativt raskt. Den tiden er helt klart forbi, men fremdeles er det en lang vei å gå. Den som kanskje uttrykker det best, er politi-direktør Odd Reidar Humlegård: De som trenger politiet mest, har sett for lite til politiet.

NÅ tas det et oppgjør med tidligere syn-der hos både påtalemyndigheten og i top-pen av politiet. Det er ikke et øyeblikk for tidlig. Forhåpentlig er det et såpass sterkt signal at det også kan virke oppmun-trende for de deler av samfunnet som arbeider med dette saksfeltet hver dag: krisesentre, organisasjoner, bistandsadvokater, politifolk og psykologer. Viktigst av alt – det gir en etterlengtet anerkjennelse til ofre for denne typen kriminalitet.

© AFTENPOSTENS RETTIGHETER

Se: aftenposten.no/generellebetingelser

All utgivelse av stoff i Aftenpostens publikasjoner skjer kun i henhold til Aftenpostens generelle vilkår for rettigheter til stoff. Innsendt stoff honoreres i alminnelighet ikke, med mindre annet er avtalt. Publisering-vilkårene gjelder for så vel honorert som ikke honorert stoff. Vilkårene innebærer bl.a. at Aftenposten betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form fra Aftenpostens elektroniske redaksjonsarkiv eller andre databaser som Aftenpostens har avtale med. Dette innebærer også publisering på Internett, andre elektroniske distribusjonskanaler og lignende. Bruk av Aftenpostens stoff og annonser er ikke tillatt med mindre dette er hjemlet i lov eller særskilt avtalt.

© Aftenposten

PFU Aftenposten arbeider etter Vær Varsom-

plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale, oppfordres til å ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan oppnevnt av Norsk Presseforbund, som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål.

Adresse: PFU, Rådhusgt. 17, pb 46 Sentrum, 0101 Oslo

Et godt råd. Er du politiker og søker ekte vennskap, skaff deg en hund, og hold deg unna ambisiøse partifeller.

Partifeller og dødsfiender

Ⓜ På en søndag Per Edgar Kokkvold

Vi har sett det på TV, fra den ameri-kanske valgkampen: Republikanere som æreskjeller hverandre og opp-fører seg som bortskjemte småun-ger. Verst er han som har en teore-tisk sjanse til å bli president: Donald Trump – 156 år etter at en annen re-publikaner, Abraham Lincoln, flyttet inn i Det hvite hus.

Man kan godt kalle det enda et be-vis på at fremtiden kommer av seg selv, men fremskrittet ikke.

Men det er også likheter mellom da og nå. Som pur ung mann fattet jeg interesse for president Lincoln og leste Dale Carnegies biografi *Lincoln* (Gyldendal, 1955). Det skulle jeg kan-skje ikke ha gjort.

For hva var det jeg oppdaget?

Ingen søndagsskole

Jo, at Lincolns visepresident nektet å snakke med Lincolns marinemi-nister, og at marineministeren skrev dagbok der han latterliggjorde alle sine regjeringskolleger. At postmi-nisteren kalte utenriksministeren en prinsipplos løgnhals, at krigsmini-steren avskydde finansministeren og at finansministeren kalte presiden-ten en ynkelig undermåler og en for-dømt, hengslete, langarmet apekatt.

– Det er bare idioter som reiser helt til Afrika for å fange en gorilla når det i dette øyeblikk sitter en i Det hvite hus og klør seg, skrev han.

Det var en sterk opplevelse for en ung mann som nettopp hadde meldt seg inn i arbeiderungdomslaget, der vi gjennom grunnkurset hadde lært å omtale partifeller med respekt.

Ikke bare i Amerika

Så kunne jeg noen år trøste meg med at «slik er det bare i Amerika». Men det var jo ikke sant.

Jeg ble ganske fort anglofil og be-gynte å lese politiske dagbøker, bio-grafier og selvbiografier fra Storbri-tannia. Det er heller ikke er noe for sarte, politiske konfirmantsinn.

I en av de meste berømte, den tid-ligere, konservative handelsminis-ter Alan Clarks *Diaries* (Weidenfeld

& Nicolson, 1993) blir Clarks regje-ringskollega, daværende utenriks-minister Douglas Hurd karakterisert som «et rasshøl», og miljøminister John Gummer som «et skinnhellig lite kryp». (Gummer er identisk med mannen som hans samtidige norske miljøminister, Thorbjørn Berntsen, kalte «en drittsekk», en karakteris-tikk som også nådde britiske avisers førstesider: «Gummer the Shitbag».)

Før dette hadde jeg sett at Clement Attlees finansminister Hugh Dalton kalte sine med-intellektuelle i det britiske arbeiderparti for «halv-vrak, diabetikere og småfalne semitter». Dessuten hadde jeg lest hva Attlees utenriksminister Ernest Bevin svarte da en ministerkollega karakteriser-te helseminister Aneurin Bevan som sin egen verste fiende: «Not as long as I live he ain't».

Dårlige kamerater

Etter hvert fikk vi også vite at alt ikke var som det burde være mellom Einar Gerhardsen og Haakon Lie, mellom Gro Harlem Brundtland og Reiulf Steen, og mellom Thorbjørn Jagland og Jens Stoltenberg. Det ut-kom norsk politisk litteratur som viste at ledende sosialdemokrater i virkeligheten var kamerater bare i navnet, noe som ikke minst kom frem i tidligere justis- og kommunal-minister Jens Hauglands elegante, men bondefule dagbøker (Det Nor-ske Samlaget, 1986 og 1988). Både hans statsrådskolleger og partifeller på Løvebakken fikk hard medfart. To eksempler – av svært mange:

Den 30. juni 1964: «Halvard Lange er aldri så blid og opplagt som når den kalde krigen er på det kaldaste ... Når det er teikn til avspenning, blir han rådvill og i ulage».

Den 6. oktober 1965: «I kveld var det gruppemøte. Det er særleg ned-slående at Håkon Johnsen skal bli ny formann i kyrkje- og undervisnings-komiteen og bli vår 'kulturfasade' i Stortinget. Eg veit ikkje nokon som minner så lite om kultur».

Duell ved daggy

Mange ble sjokkert da de hørte stats-minister David Camerons giftige an-grep på sin partifelle og utfordrer, EU-motstander og London-borger-mester Boris Johnson i Parlamentet i forrige måned, da Cameron indi-rette kommenterte både Johnsons pikkuniære utskielser og eventyrlige ambisjoner.

Jeg ble ikke sjokkert. Det var det in-gen grunn til.

Farens truende oppførsel ble vurdert som så alvorlig at han mistet samværsrett og foreldreansvar for barna.

Men politiet henla saken.

- Det hadde vært mye lettere om han hadde slått

INNENRIKS

LENE SKOGSTRØM
HÅKON LETVIK
LENE LI DRAGLAND

89 personer er dømt for vold mot barn ved Oslo tingrett de siste tre årene. Men ingen er dømt utelukkende for psykisk vold mot partner og barn.

«Inger» fikk 20–30 kontrollerende SMS-er fra mannen sin hver dag mens hun var på jobb. Hvis det gikk 40 minutter og hun ikke svarte, fikk hun beskjed om at det var totalt uakseptabelt, og at hun kunne «vente seg». Hun fikk ikke ha venner eller eget sosialt nettverk. Han overvåket hvem hun ringte eller maillet. Og kontakten med hennes nærmeste familie ble også nøye kontrollert.

Henlagt etter et år

Inger var lenge overbevist om at hun ikke ville overleve et brudd. Først da hun begynte å frykte at hun og barna kanskje ikke ville overleve hvis de ble værende, kontaktet hun politiet i smug og anmeldte mannen. Etter ett års etterforskning ble saken henlagt.

- Hvis mange opplever det samme som meg, skal det svært mye til før det blir reist tiltale mot dem som driver terrorregime hjemme og utøver psykisk vold, sier hun.

- Det er et paradoks at det sivile rettsapparatet mener han ikke er skikket til å være sammen med sine barn, mens det strafferettslig ikke er nok bevis til å reise tiltale,

» I ettertid er det vanskelig å forstå at jeg kunne leve i dette helvetet i så lang tid

Inger (35)

Vold mot barn

Ni av ti dømte for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

til tross for at jeg har en mengde truende SMS-er og mailer å vise til.

Høyesterett har fastslått at det å leve i et «terrorregime» er å regne som vold etter straffelovens §219 (nå §§ 282/283).

Men hvor mange slike saker kommer for retten? Ingen av familievoldssakene ved Oslo tingrett de siste tre år med barn involvert dreier seg utelukkende om psykisk vold mot partner og barn. Men det er ofte nevnt som et tilleggselement til fysisk mishandling, viser Aftenpostens gjennomgang.

For sivilsaker om barnefordeling og straffesaker gjelder ulike beviskrav: For barnefordelingssaker er det nok med «sannsynlighetsovervekt» for at handlingene har funnet sted, mens det i straffesaker må kunne bevises utover enhver rimelig tvil.

Begynte gradvis

Inger går på dagsenteret til Oslo krisesenter der hun og barna får samtaler og hjelp til å bearbeide det de har vært igjennom. Her er halvparten av kvinnene og barna etnisk norske, mens 85–90 prosent av dem som bor på senteret, har minoritetsbakgrunn.

- I ettertid er det vanskelig å forstå at jeg kunne leve i dette helvetet i så lang tid. I samtale med etterforsker ved familievoldssavnettet forsto jeg at dette skjer hyppigere enn vi tror og i alle miljøer og bydeler, sier hun.

Den psykiske volden begynte gradvis. Mot slutten av forholdet var det eneste hun var opptatt av å holde ham i godt humør for bar-

nas skyld og prøve å unngå kjefting, iskald nedlatenhet og trusler.

- Han banket aldri noen av oss, men brukte sin størrelse og kunne være fysisk truende uten å slå, forteller hun.

- Det hadde vært mye lettere om han slo. Da hadde vi reist tidligere, og da er jeg overbevist om at vi hadde blitt hørt på en helt annen måte.

Mot andre var mannen sjarmende og utadvendt, forteller hun.

Retten: Far bør få samvær på sikt
Aftenposten har lest dommen fra lagmannsretten der faren ble fradømt foreldreansvar og samværsrett med barna inntil videre.

Retten bemerker at saken er preget av et uvanlig høyt konfliktnivå mellom foreldrene, og at de har gitt svært ulike beskrivelser av forholdet til hverandre og barna.

En av de oppnevnte psykologisk sakkyndige mener forholdet kan karakteriseres som grovt psykisk voldelig.

Mens retten tolker den andre sakkyndige som mer forbeholden når det gjelder å karakterisere fars opptreden overfor mor som psykisk vold.

Men retten konkluderer med at hun har vært utsatt for behandling som «kan grense opp til det som må karakteriseres som psykisk vold»: Han har truet henne verbalt, og hun har vært utsatt for et strengt kontrollregime.

Når det gjelder barna, mener retten det ikke er sannsynliggjort psykisk vold overfor dem eller at det foreligger noen reell risiko for at faren vil skade sine barn eller sin ekskone. Retten mener barna bør få samvær med far på sikt, men vil ikke være konkret på når det bør skje.

Inger drar hånden over de plutselig tårefylte øynene. Hun frykter han kan få samværsretten tilbake.

- Hverdagene går som regel fint. Men jeg vet ikke når hans «rullgardin» plutselig går ned og frykter han kan gjøre alvor av draps-truslene, sier hun. Hun er ofte kvalm, har ukentlige mareritt og føler seg fremdeles i konstant alarmberedskap. Å kikke seg over skulderen når hun følger barn til skolen, er blitt en vanesak.

- Barna blomstrer nå, vi har et godt nettverk og fine dager sammen. Det trenger vi å få fortsette med. Det er mye snakk om hans rettigheter som far, mens få bryr seg om vår rett til å leve et liv uten frykt for å bli truet eller trassert. Det er mye i dagens regelverk som burde vært endret.

Av hensyn til Inger har Aftenposten ikke tatt kontakt med hennes eksmann.

- Det er så skambelagt at man har latt seg selv komme opp i en sånn situasjon, sier Inger (35).
FOTO: TOR STENERSEN

Grethe Nordhelle

Etterlyser kunnskap

- Å bevise psykisk vold, er svært vanskelig. Rettssystemet er langt flinkere til å fange opp fysisk vold, sier advokat og psykolog Grethe Nordhelle.

- Mange som er utsatt for psykisk vold, går ikke til domstolene, fordi de vet at de ikke kommer noen vei. Eller de tør ikke av hensyn til voldsutøver, sier hun.

Nordhelle har skrevet bøker både om mekling og konflikt-håndtering og om manipulasjon. Hun påpeker at mange utøvere av psykisk vold er glimrende manipulatorer som får ofrene til å bli forvirret og begynne å tvile på seg selv, det gjelder både partnere og barn i familier. Ofte får de manipulerende voldsutøverne behandlingsapparatet og rettssystemet på sin side.

- I barnefordelingssaker er man vant til å tenke at begge parter har sin del av skylden for konflikter og krangler. Det som kjennetegner et forhold med manipulasjon og psykisk vold, er det stikk motsatte, nemlig maktubalanse, påpeker hun.

- Hverken behandlingsapparat eller rettssystem har nok kunnskap om denne problematikken, og gjenkjenner for sjelden psykopatiske eller manipulerende trekk. Ofte blir barna den tapende og lidende part hvis de blir plassert en del av tiden hos en manipulerende mor eller far som mangler empatiske trekk. Man kan ikke forvente at barn klarer å gå tøft ut mot sånne personer. De som lever i slike forhold, blir lammet, sier hun.

- Hva bør gjøres for å få dømt flere utøvere av psykisk vold i retten?

- Man bør endre den sakkyndiges rolle slik den er i retten i dag. Sakkyndige psykologer får ofte altfor mye å si for utfallet av saken, men de er ikke gode nok til å avdekke manipulasjon, fordi de som regel bare har begrenset kontakt med partene i en rettssak. Ofte forstrekker de sin kompetanse og sier mer enn de har dekning for. Dommerne, som vanligvis kan altfor lite om psykologi selv, følger det de sakkyndige måtte anbefale, påpeker Nordhelle.

Skal man komme noen vei i slike saker, må man samle bevis over lengre tid, ta opptak av samtaler, be barnehage og skole være våkne og registrere enkeltepisodes, mener hun.

Fakta

Dette sier loven om familievold

Straffeloven §282. Mishandling i nære relasjoner

- ▶ Med fengsel inntil 6 år straffes den som ved trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandler
  - a) sin nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer,
  - b) sin eller nåværende eller tidligere ektefelles eller samboers slektning i rett nedstigende linje,
  - c) sin slektning i rett oppstigende linje,
  - d) noen i sin husstand, eller
  - e) noen i sin omsorg.

§ 283. Grov mishandling i nære relasjoner

- ▶ Grov mishandling i nære relasjoner straffes med fengsel inntil 15 år. Ved avgjørelsen av om mishandlingen er grov skal det særlig legges vekt på om den har hatt til følge betydelig skade eller død, og for øvrig
  - a) dens varighet,
  - b) om den er utført på en særlig smertefull måte, eller har hatt til følge betydelig smerte, eller
  - c) om den er begått mot en forsvarsløs person.
- ▶ Aftenpostens undersøkelser er gjort for dommer avsagt i 2013-2015.
- ▶ Den nye straffeloven trådte i kraft i januar 2016. Disse to paragrafene erstatter den gamle §219.

Fakta

Andelen som oppgir å ha vært utsatt for ulike typer familievold i barndommen

Mindre alvorlig fysisk vold:

- ▶ Lugget eller kløpet: 15, 3 prosent
- ▶ Ristet eller dyttet voldsomt: 11,7 prosent
- ▶ Slått med flat hånd: 21,3

Alvorlig fysisk vold:

- ▶ Slått med knyttneve: 3,2 prosent
- ▶ Sparket: 1,8 prosent
- ▶ Banket opp: 2,6 prosent

Angrepet fysisk på annen måte: 4,5 prosent

Psykisk vold: 13,4 prosent

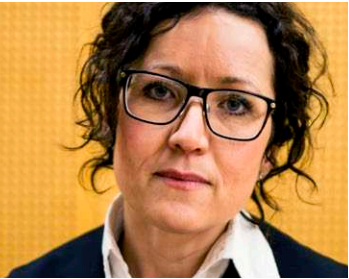
Kilde: NKVTS-rapport 1/2014

← Fortsettelse
fra forrige side.

348 kvinner og 255 barn søkte i fjor tilflukt på Oslo krisesenter, skrev Aftenposten 16. mars.

Benedicte Malling.

20-30 kontrollerende SMS-meldinger gjennom hele dagen var en del av regimet Inger levde i.
FOTO: TOR STENERSEN

Politijurist: Vi må bli tøffere

Slag og spark lar seg lettere dokumentere enn psykisk vold, påpeker påtalejurist.

– Vi bør bli tøffere og tørre å prøve flere saker for retten som gjelder ren psykisk mishandling, sier påtalejurist Benedicte Malling ved familieviolensavsnittet, Stovner politistasjon i Oslo.

Hun presiserer at hun uttaler seg generelt om psykisk vold og ikke om den konkrete saken til «Inger» og barna hennes.

– Uenigheter og krangler oppstår i alle samliv. Utfordringen vår i psykisk vold-saker er å skille ut alminnelige hverdagslige problemer fra systematisk regimepregede forhold der én part bruker makt og frykt til å kontrollere den andre parten og barna, forklarer hun.

– For at psykisk vold skal være

straffbart, må den ha karakter av mishandling. Dette betyr at handlingene må inngå i et mønster med grove eller systematiske krenkelser der den som utsettes for handlingene opplever frykt for nye krenkelser og går på «tå hev» for å forsøke å forhindre det, sier hun.

Bevismessig utfordring

– Den psykiske volden må være «kvalifisert» eller ha preg av et «regime», for å være straffbar. Det er her den bevismessige utfordringen for påtalemyndigheten ligger. Ofte vil henleggelsene skje nettopp fordi etterforskningen avdekker at partene er tilnærmet «like gode», og at det ikke foreligger et slikt regime.

Malling påpeker at det ofte vil være lettere å føre bevis for psykisk vold der handlingene inngår

i et regime med både fysiske og psykiske krenkelser.

– Dette fordi folk flest, også dommerne i retten, lettere forstår at en som utsettes for fysisk vold også blir mer sårbar for psykiske krenkelser, sier hun.

– Slag og spark lar seg også lettere dokumentere gjennom synlige merker eller legejournaler, i motsetning til psykisk vold. Den kan ofte være vanskelig å beskrive, og psykisk skade kan ofte ha flere årsaker.

– Hva må til for at det skal bli tatt ut flere tiltaler for utelukkende psykisk vold?

– Det ligger et forbedringspotensial hos både etterforskere, politijurister og påtalemyndigheten her. Vi ser at økt kunnskap hos etterforskerne kan bidra til at detaljene i den psykiske mishandlingen avdekkes. Ved å stille de

riktige og gravende spørsmålene under avhør, kan de fornærmede hjelpes til å beskrive en hverdag med ulike former for kontroll, tvang og krenkelser – som for dem er blitt det normale.

– Hvordan avdekker man psykisk vold hos barn?

– Det er psykisk mishandling av barn hvis de er vitne til at mor eller far utsettes for vold i et voldsregime, selv om de ikke blir slått selv. Det er vel etablert i retten at det er like skadelig for barn å være vitne til vold, som selv å være utsatt for fysisk vold. Når det gjelder annen psykisk vold i familien, er det vanskeligere å føre bevis for at barn er utsatt enn en voksen kvinne eller mann. Da må de være så store at de klarer å beskrive det selv, eller man må føre flere vitner som kan beskrive det.

lene.skogstrom.aftenposten.no

LONDON

Over 17 års fengsel for drap

Den 48 år gamle norske ektemannen til den russiske pianisten Natalia Streltsjenko er dømt til livstidstraff med prøveløslatelse tidligst etter 17 år og 174 dager. Dommer Laura Cox sier mannen drepte Natalia Streltsjenko i et «langvarig og voldsomt» angrep. Natalia Streltsjenko, også kjent som Natalia Strelle, var 38 år gammel da hun ble drept i Manchester på parets andre bryllupsdag 30. august i fjor. (NTB-AP)

AURE

Kvinne kjørte i sjøen, reddet ut

En kvinne kjørte utfor kaia i Aure sentrum på Nordmøre i går ettermiddag. Hun ble fraktet til legesenteret for sjekk etter at hun ble dratt ut av bilen av en mann som så bilen kjøre i sjøen.

– Hun klarte selv å få overkroppen ut av bilvinduet, og så måtte jeg dra henne ut, forteller mannen til NRK.

Kvinnen ble tatt vare på av ambulansespersonell og ble sendt videre til legesenteret for videre sjekk. (NTB)

EGG

Nortura knuste egen rekord

Nortura knuste i forrige uke sin gamle egg-rekord med 46 tonn. Tilsammen ble 15.940.939 egg trillet ut til butikkene. Det tilsvarer 943 tonn, som er ny rekord. Den gamle var på 897 tonn, skriver Nationen. Nortura leverer rundt 60 prosent av alle norske egg i butikkene. (NTB)

Aftenpostens
Påskesnøtter

Svar på påskesnøtter og vinn flotte premier hver dag i påsken!

Meld deg på i dag!

Vinn billetter, gavekort og produkter!

ap.no/paske

Riksadvokaten har flere ganger understreket at vold i nære relasjoner skal prioriteres.

Hver tredje som dømmes for barnevold, får strafferabatt

INNENRIKS

HÅKON LETVIK
LENE SKOGSTRØM
LENE LI DRAGLAND

Foreldrene ble dømt for å ha slått barna med hendene, med belte og med kjøkkenredskaper. Men fordi saken var blitt liggende ubehandlet hos politiet i over ett år, ble ett år av straffen gjort betinget.

Mange voldsmenn får kortere straff fordi politiet somler. Aftenposten har gått gjennom 89 dommer fra Oslo tingrett for de siste tre årene hvor barn er utsatt for vold i sin egen familie. Avisens undersøkelse viser:

- 30 av sakene ble sakene liggende ubehandlet i årevis hos politiet.

- I noen av dommene er det nevnt at bytte av politijurist eller venting på ulike rapporter eller erklæringer kan være grunn til liggetiden, men i de fleste sakene er det ikke angitt noen grunn til at saken ble liggende ubehandlet hos politiet.

- I flere saker ble det dermed dom først opptil tre år etter at politiet begynte etterforskning.

Riksadvokat Tor-Aksel Busch mener flere av familievoldssakene bør etterforskes raskere.

– Politiske myndigheter forventer en nedgang i saksbehandlingstiden for saker om vold i nære relasjoner, noe vi har presisert i vårt mål- og prioriteringsrundskriv. Mange saker er – helt eller delvis – egnet for straksetterforskning og bør i enda større grad bli gjenstand for dette. Vårt direktiv om utarbeidelse av etterforskningsplaner i disse sakene forventes også å bidra til lavere saksbehandlingstid, sier Busch.

Riksadvokaten peker også på at nye frister for gjennomføring av

➤ **Det er svært uheldig hvis saker blir liggende lenge ubehandlet**

Riksadvokat Tor-Aksel Busch

FOTO: ERLAND AAS, NTB SCANPIX

Vold mot barn

Ni av ti dømte for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

Fakta

Liggetid gir «strafferabatt»

- ▶ I en tredjedel av de 89 dommene Aftenposten har sett på, var det så lang liggetid at den dømte fikk strafferabatt.
- ▶ I de aktuelle dommene betyr det en liggetid på ni måneder eller mer.
- ▶ Det er tidligere fastslått at en liggetid på mer enn ett år må ansees som brudd på den Europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK) som bestemmer at enhver som er tiltalt har rett til å få avgjort sin sak innen rimelig tid.

barnevold av barn som selv har vært utsatt for vold eller vært vitne til vold, vil tvinge frem en prioritering av disse sakene.

Skal undersøkes

Statsadvokatene vil i år under sine inspeksjoner av politidistriktene undersøke om kvaliteten på etterforskning av familievoldssaker er god nok.

– Det vil bli gitt konkrete tilbakemeldinger til politimestrene om hva som bør forbedres. Mishandling i nære relasjoner er, sammen med voldtektssaker, de første sakstypene som skal undersøkes på denne måten, sier Busch.

Busch peker også på at effektiv etterforskning og dommer med strenge straffer vil ha en allmennpreventiv virkning.

– Det vil vise dem som lever med mishandling at det er mulig å komme ut av det ved å anmelde forholdet, sier riksadvokaten. Han mener også at det vil ligge mye godt forebyggende og avvergende politiarbeid i sakene, selv om de skulle bli henlagt som straffesak, noe som skjer i 70 prosent av sakene.

– Saksbehandlingstiden må ned. Politidirektør Odd Reidar Humlegård har nylig gitt politimestrene tydelig beskjed om at vold mot barn-saker skal prioriteres høyt, at «liggetid» er uakseptabelt og at slike saker skal kjøres effektivt gjennom systemet.

Oslo-politiet bestemte sist sommer at det skal opprettes egne familievoldsavsnitt. På Stovner politistasjon er en egen gruppe i gang med å etterforske og vurdere tiltalspørsmålet i saker som handler om vold i familien.

– Ved å få dedikerte medarbeidere på disse sakene forventes det større kontinuitet og oppfølging av den enkelte sak, noe som kan synes å være en forutsetning både for høyere oppklaringsprosent i sakene og kortere saksbehandlingstid, sier politiinspektør Trude Maren Buanes, som er påtaleansvarlig ved familievoldsavsnittet på Stovner politistasjon.

hakon.letvik@aftenposten.no
lene.skogstrom@aftenposten.no

Fikk ett års «strafferabatt»:

Oslo tingrett mente at et ektepar fra Tsjetsjenia som jevnlig mishandlet barna sine gjennom tre og et halvt år, egentlig skulle hatt to års ubetinget fengsel. Foreldrene ble dømt for å ha slått barna med hendene, med belte og med kjøkkenredskaper. Fordi saken var blitt liggende ubehandlet hos politiet i over ett år, ble et år av straffen gjort betinget. Under rettssaken kom det frem at også barnevernet somlet. Først etter åtte bekymringsmeldinger fra skole, barnehage og naboer dro barnevernet på uanmeldt hjemmebesøk tre og et halvt år etter første melding. Hjemmebesøket førte til akutt omsorgsovertagelse og anmeldelse til politiet.

Fikk ni måneders «strafferabatt»:

Politisommel førte også til at en 37 år gammel tobarnsfar fikk en del av fengselsstraffen gjort betinget. Etter rettspraksis mente Oslo tingrett at han skulle sone ett år og tre måneder i fengsel. Men fordi saken ble liggende ubehandlet hos politiet i mer enn ett år, ble ni måneder gjort betinget. Mannen må derfor bare sone seks måneder i fengsel. Saken ble anmeldt i 2011, men det ble dom først tre år senere. Mannen ble dømt for å ha brukt vold mot barna sine, for å ha tatt kvelder-tak og truet kona på livet. De to barna fortalte i dommeravhør at vold og utrygghet i hjemmet var en stor belastning for dem, og de var ofte syke.

Fikk fire måneders «strafferabatt»:

En 39 år gammel mann, opprinnelig fra Pakistan, ble dømt til ti måneders fengsel fordi han gjentatte ganger straffet to av sine fire barn ved å slå dem i ansiktet, hodet og ryggen. Barna, en gutt på seks og en jente på ni, var pålagt å lese Koranen og lære deler av den utenat. Når faren ikke var fornøyd med barnas innsats, ble de straffet. Begge barna forklarte i dommeravhør at de ble pisket med en pinne over hele kroppen, «så hardt som han greier». Tingretten fant det bevist at barna i en periode på et halvt år levde i nesten daglig frykt for å bli straffet fysisk. Saken var ferdig etterforsket i desember 2012, men det ble først tatt ut tiltale i januar 2015. Tingretten mener en liggetid på over to år er uakseptabel. Straffen skulle egentlig vært ti måneders ubetinget fengsel, men fire måneder av straffen ble gjort betinget på grunn av lang liggetid.

FET KOMMUNE

Fet kommune med ca. 11.000 innbyggere er en allsidig landkommune som ligger sentralt på Romerike ved utløpet av Glomma i Øyeren. Fet har en strategisk beliggenhet med god veg- og togforbindelse til Oslo og kort veg til Gardermoen. Kommunen preges av flotte naturområder, levende lokalmiljøer og et aktivt kulturliv. Se også www.fet.kommune.no.

KOMMUNALSJEF TEKNISKE TJENESTER OG NÆRINGSUTVIKLING

Fet kommune er inne i en spennende samfunnsutvikling knyttet til flere utbyggingsprosjekter. Kommunalsjef for tekniske tjenester og næringsutvikling er en nyopprettet stilling som er tillagt ansvar for samfunn og næring, kommunalteknikk og eiendomsenheten, totalt ca. 70 ansatte. Stillingen inngår i rådmannens ledergruppe. Ny kommunalsjef skal bidra til lokal og regional nærings- og samfunnsutvikling samt styrke kommunens planarbeid og tekniske tjenesteproduksjon.

Vi søker en utviklingsorientert kommunalsjef med god driftserfaring og gjerne teknisk bakgrunn.

Som leder i Fet kommune må du kunne identifisere deg med kommunens verdier som er: Åpenhet, Respekt og Ansvar. Vi vil legge stor vekt på utviste lederegenskaper og samarbeidsevner. Søkeren bør ha utdanning på høyskole-/universitetsnivå og relevant ledererfaring. Det forventes kjennskap til kommunesektoren og forståelse for politiske beslutningsprosesser.

Ta gjerne uforpliktende kontakt med Randi Flugstad hos Delphi Consulting AS, tlf. 23 33 27 70. For fullstendig utlysning se www.delphi-consulting.no. CV og søknad merket 65702 sendes innen 14. april 2016.

DELPHI

Executive search - Lederutvelgelse • Delphi Consulting AS, Fridtjof Nansens vei 17, 0369 Oslo, tlf. 23 33 27 70, www.delphi-consulting.no

Kommentar: Grunner til at Clinton er mislikt

MENINGER • DEL 2 • SIDE 3

Visker ut skillene mellom helter og skurker

5

KULTUR
DEL 2
SIDE 11

Captain America: Civil War

A

Aftenposten

DE NYE DRØMME-JOBBENE FOR NORSKE STUDENTER

KARRIÈRE • DEL 1 • SIDE 36-37

Torsdag 28. april 2016

Uke 17 Nr. 119 • 157. årgang Løssalg kr 35 (Levert hjem fra kr 12. Bestill på ap.no/abo) ○○○

Tester busser med plass til 196 om bord

OSLOBY • DEL 1 • SIDE 16-17

Innvandrere og barnevern

➔ Du skal ikke reise langt i Europa før klaps på rumpa, klyping i øret og det å ta et barn hardt i armen er en akseptert del av barneoppdragelsen

Vilde Reichelt, Kirkens bymisjon

NYHETER • DEL 1
SIDE 20-21

1600 sang med på Håvamål i Moskva

Bandet Wardruna har et engasjert publikum i Russland.

KULTUR • DEL 2 • SIDE 4-5

Russerne vil vinne nytt romkappløp

Russland har bygget en egen romfartsby og satser stort på verdensrommet.

NYHETER • DEL 1 • SIDE 4-5

FOTO: DMITRIJ LOVETSKIJ, REUTERS/NTB SCANPIX

SLV

SLETTVOLL

Vi hjelper deg gjerne med uterommet – lite eller stort.

Oslo Karenslyst Allé 7 Bærum Brynsv. 140 Drammen
Blichsg 3 Lillestrøm Storg. 6 Moss Ekholtv. 114 Ski Åsenv. 8
Tønsberg Øvre Langg. 50 www.slettvoll.no

Det er grunn til å stille spørsmål ved om det er ulikhet for loven mellom innvandrere og nordmenn, mener ansatte ved Kirkens Bymisjons flerkulturelle senter.

- Innvandrereforeldre måles etter norsk foreldreskap

INNENRIKS

LENE SKOGSTRØM
HÅKON LETVIK

Da det somaliske paret ble fratatt de fem barna, gikk de på kurs for å lære mer om forelderrollen.

Etter at en nabo meldte fra til politiet om høye rop og skrik fra leiligheten til den somaliske familien, aksjonerte politi og barnevern midt på natten. Alle de fem barna ble akutt tatt fra foreldrene.

Slike midlertidige akuttvedtak blir truffet av barnevernet dersom de vurderer det slik at et barn eller ungdom er i en utsatt situasjon og trenger umiddelbar hjelp.

- De tok fra oss alle barna uten å undersøke noe om hva slags foreldre vi er. Hvorfor var det nødvendig? spør faren. - Når systemet angriper deg, går det altfor fort.

Foreldrene forteller om en forferdelig tid etter at barna var akutt plassert, med mange søvnløse netter. Men de bestemte seg for å gjøre alt de kunne for å få tilbake barna, og meldte seg på foreldreveiledningskurs på Primærmedisinsk verksted (PMV) hos Kirkens Bymisjon, som de syntes de lærte mye av.

Vold mot barn

Ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

- Vi kunne ikke bare sitte og gråte eller være sinte, men ville kjempe for å få tilbake barna våre, sier moren.

Det klarte de. Barna var i fosterhjem i et halvt år, frem til saken kom opp i Fylkesnemnda. Da fikk familien tilbakeført de tre yngste barna.

- Vanlig med fysisk grensesetting
Fagkonsulent Vilde Reichelt ved PMV var til stede som vitne i Fylkesnemnda, og bekrefter familiens historie.

- Denne saken er et eksempel på at barnevernet ikke har hatt nok kommunikasjon med foreldre eller gjort undersøkelser før man akutt plasserer barna. Det er fullt mulig å ta avhør av barn uten å akutt plassere dem først, sånn at man hindrer bevisforspillelse, sier Reichelt.

Hun sier PMV kjenner til flere sa-

Fakta

Brobyggere hjelper innvandrere

- ▶ Primærmedisinsk verksted er et flerkulturelt senter som driver sosial og interkulturell brobygging
- ▶ Har nettverk knyttet til miljøer som snakker følgende språk: urdu, somali, farsi og arabisk, amharisk, tigrinja
- ▶ Utdanner blant annet frivillige, tverrkulturelle brobyggere. Har nå rundt 30 brobyggere som snakker over 20 språk.
- ▶ Kan gi veiledning for folk som er urolige for å bli misforstått i det norske systemet, og som ikke forstår det norske lov- og regelverk.

ker der akutt plassering av søskenflokker er gjort på tynt grunnlag i innvandrerfamilier, uten at det var reell fare for barna.

Tall fra Bufdir viser at 27 prosent av akutt plasseringene på landsbasis gjelder barn av mødre som er fra Asia eller Afrika. 40 prosent gjelder barn med mor med en annen landbakgrunn enn Norge

- Slike historier sprer seg fort i miljøet, og skaper mistillit mellom innvandrere og barnevernet. Det gjør forebygging av vold vanskelig, påpeker Reichelt

Vi sitter i PMVs lokaler på Grønland. Det er fredag og folksomt i gatene rundt moskeen like ved. Her i Motzfeldts gate driver det flerkulturelle senteret blant annet grupper for innvandrerefore-

dre fra hele byen for å styrke deres omsorgskompetanse. Noen grupper er bare forbeholdt foreldre som er fratatt barna av barnevernet, og drives i samarbeid med Enerhaugen familievernkontor.

Vold er vanligste årsak

Vold er den vanligste årsaken til at barnevernet griper inn i sakene som PMV er involvert i. Noen av foreldrene har sittet fengslet for vold mot barn.

- Disse foreldrene trenger å lære bedre samspill med barna, og vise at de lytter til barna sine når de har samvær under barnevernets tilsyn. Kanskje kan et gjennomført kurs og endrede holdninger gi et håp om å få tilbakeført barna, sier Reichelt. - Å

Lanseringstilbud

Audi A4 allroad quattro inkl. navigasjon og virtual cockpit.

Tilbudet gjelder frem t.o.m. 31. april 2016.

Privatleasing pr mnd
4.590,-**

Forspranget ligger i teknikken

Følgende utstyrspakke er inkludert i prisen:

- ▶ Navigasjonssystem MMI plus
- ▶ Audi virtual cockpit
- ▶ MMI touch og Audi phone box
- ▶ Audi smartphone interface
- ▶ Apple carplay
- ▶ Parkeringsystem foran og bak
- ▶ Cruise control og Lys-/regnsensor
- ▶ Fjernlysassistent
- ▶ Multifunksjonssportsratt plus
- ▶ Sportsseter i delskinn
- ▶ Elektrisk tilhengerfeste
- ▶ Met. lakk og komplette vinterhjul

Lanseringstilbud. Bestiller du ny Audi A4 allroad quattro hos Møller Bil får du nå en stor utstyrspakke til kampanjepris. Velkommen til en hyggelig Audi-prat!

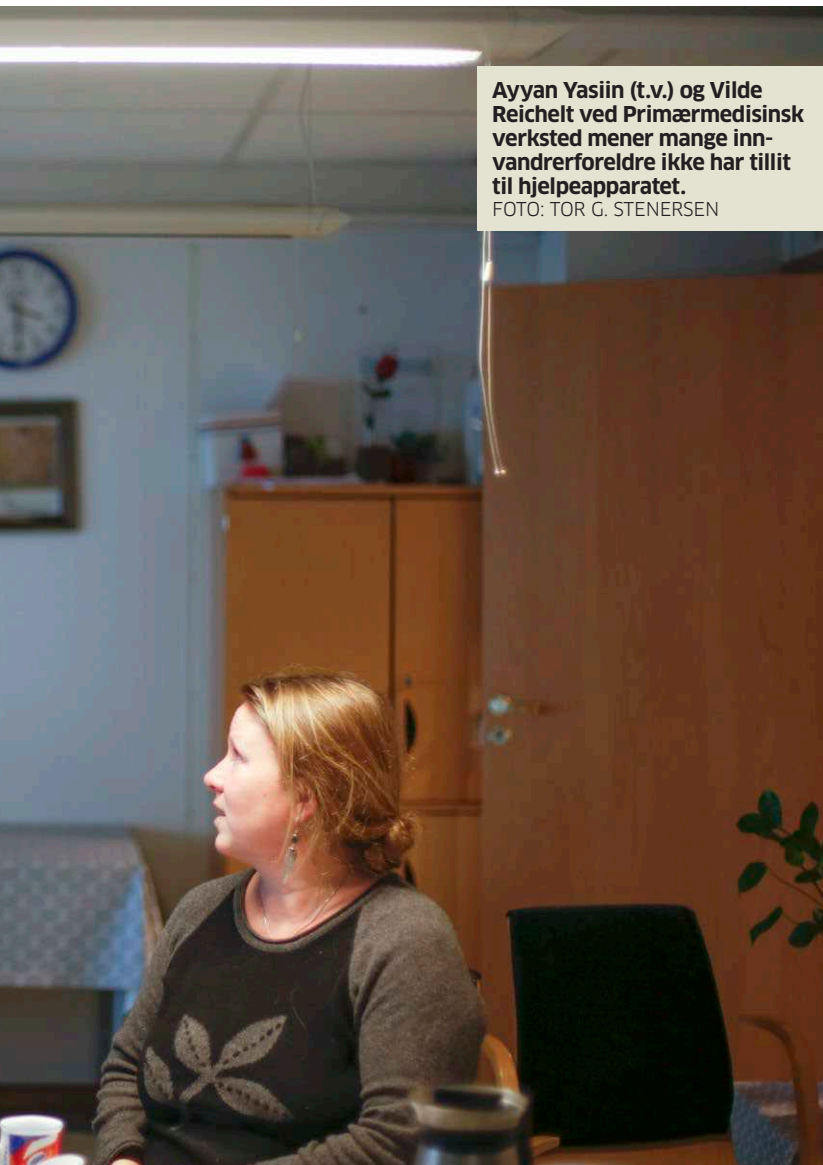
Audi A4 allroad 2.0 TDI 163 hk quattro S tronic Navi Edition 593.740,-*

* Veil. pris levert forhandler, inkl. frakt og leveringsomk. Årsavgift tilkommer. Forbruk 0,38-0,61 l/mil ved bl. kjøring. CO₂-utslipp 99-139g/km. Vi tar forbehold om trykkfeil. Bildet kan avvike fra pristilbudet.
** Startleie/etb.gebyr Audi Finans 76.088,-, månedsleie 4.590,- og totalkostnad 245.180,- vil variere med rentenivået. 3 års bindingstid, kjørelengde 45.000 km. Alle priser inkl. mva. Gjelder frem til 31/4 2016.

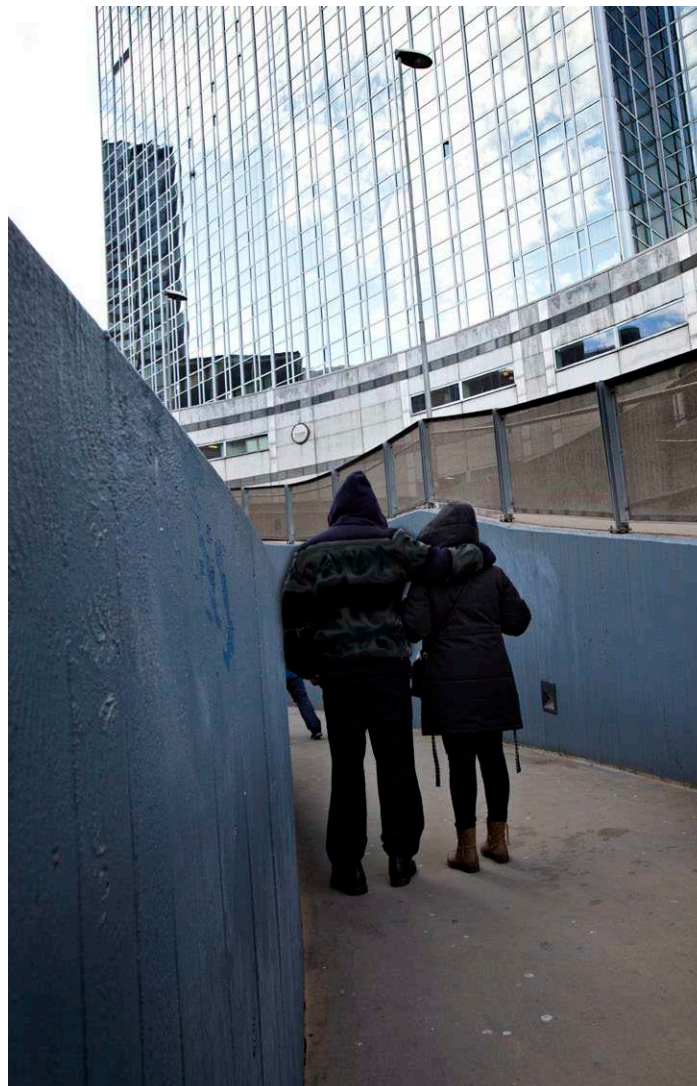
Møller Bil

Ensjø Tlf. 24 03 22 00
Asker og Bærum Tlf. 24 03 25 00
Oslo Vest Tlf. 24 03 24 00

Ayyan Yasiin (t.v.) og Vilde Reichelt ved Primærmedisinsk verksted mener mange innvandrere foreldre ikke har tillit til hjelpeapparatet.
FOTO: TOR G. STENERSEN

Det somaliske paret fikk tilbakeført tre av fem barn. - Vi kunne ikke bare sitte og gråte eller være sinte, men ville kjempe for å få tilbake barna våre, sier moren. FOTO: JAN T. ESPEDAL

- Mange foreldre får sjokk

- Det er vanskelig å vite hvor grensene går når man er vant til bruken av milde former for fysisk grensesetting i barneoppdragelsen, sier Ayyan Yasiin.

Yasiin er også rådgiver i Somalisk kvinneforening. Hun sier dårlig språk og manglende forståelse av systemet gjør at mange foreldre får sjokk når barnevernet fremmer sak for å overta omsorgen for barna på grunn av vold.

- Det er mange årsaker til at innvandrere foreldre bruker fysisk avstraffelse, det har ikke bare med kultur å gjøre. Her i Norge mangler mange innvandrere det sosiale nettverket som de hadde i naboe og storfamilien i hjemlandet. Det er vanskelig å vite hvor grensene går når man er vant til bruken av milde former for fysisk grensesetting i barneoppdragelsen, sier hun. - Når man lever under press, kan det føre til at denne formen for grensesetting misbrukes, og utvikler seg til vold i en usikker hverdag i et fremmed land.

Yasiin forteller at mange ikke har tillit til hjelpeapparatet. Noen foreldre har også psykiske lidelser og krigstraumer:

- De frivillige brobyggerne her ved senteret prøver å hjelpe folk til å forstå mer av det norske systemet, og skape gjensidig tillit. Vi prøver å forklare at åpenhet og ærlighet er viktig, og at de ikke bør si nei til hjelp fra barnevernet. Og vi motiverer dem til å være aktive, slik at de kan vise at de har foreldrekompetanse.

Yasiin har sett hvordan somaliske foreldres omsorg kan misforstås av barnevernet.

- For eksempel er det omsorg i vår kultur når en somalisk mor fletter håret på sin lille jente, selv om det kan gjøre litt vondt. Gjør man ikke det, er man dårlig mor. Men for barnevernet kan det kanskje se ut som barnet bare har det vondt. Somaliske foreldre ligger ikke på gulvet og leker og prater med barna, som norske foreldre gjør, påpeker hun.

være «god forelder» etter norsk målestokk er ganske annerledes enn å være god forelder i andre kulturer, men det er det norske foreldreskapet de blir målt etter.

Hun påpeker at det er vanlig med fysisk grensesetting i mange innvandrerfamilier, og foretrekker å bruke det begrepet fremfor vold.

- Du skal ikke reise langt i Europa før klaps på rumpa, klyping i øret og det å ta et barn hardt i armen er en akseptert del av barneoppdragelsen. Hvis vi skal få innvandrere til å forstå hvorfor de skal slutte med det, må det langt mer til enn å stikke en brosjyre i hånden på dem og si at det er forbudt, sier Reichelt.

Hun påpeker at det er de fær-

reste som får barna tilbakeført etter akutt plassering.

- Ofte ender det med samvær få ganger i året - der samtalen må foregå på norsk. Vi har noen lykkelige eksempler på at barna blir gjenforent med sine biologiske foreldre. Men ofte kommer vi for sent inn i saker som sannsynligvis kunne vært løst gjennom bedre kommunikasjon. Det argumenteres med at barna har vært for lenge hos fosterforeldrene, og da ansees ikke tilbakeføring til biologiske foreldre å være til barnas beste.

- Akuttvedtak sitter langt inne

- Det er vanskelig å kommentere enkelttilfeller som Primærmedisinsk verksted (PMV) her viser

til, sier Anne Jensen, fagsjef for barnevern ved Byrådsavdeling for eldre, helse og sosiale tjenester i Oslo.

» Du skal ikke reise langt i Europa før klaps på rumpa, klyping i øret og det å ta et barn hardt i armen er en akseptert del av barneoppdragelsen

Vilde Reichelt, fagkonsulent ved Primærmedisinsk verksted

- Vi må ikke glemme barnevernets mandat til forskjell fra andre hjelpeinstanser, som er å vurdere risiko for barna. Å bli utsatt for vold er skadelig, understreker hun. - Det sitter langt inne å gå til akuttvedtak. Og når det gjelder andelen omsorgsovertagelser, ligger Oslo lavt på landsbasis - mindre enn ett tilfelle pr. 100 barn, sier hun.

I Oslo jobber vi mye med å øke flerkulturell kompetanse i barnevernet for å forstå oppdrageradferd blant innvandrere. Og vi samarbeider med innvandrersorganisasjoner i Oslo om tillitsskapende tiltak, sier Jensen.

lene@aftenposten.no

**Kjøpt bolig?
Fått barn?
Ny jobb?**

Livsendringer kan endre skatten din.
Sjekk fradragsveilederen på **skatteetaten.no**

Skatteetaten

Skal samfunnet alltid anmelde og straffe-
forfølge alle former for vold mot barn?

- Bedre å dømme foreldre til veiledning enn fengsel

INNENRIKS

LENE SKOGSTRØM
HÅKON LETVIK
LENE LI DRAGLAND

Advokat Arild Humlen mener det ofte kan være til barnas beste at foreldre fra andre kulturer ikke blir straffet og fengslet for oppdragervold.

Humlen har hatt flere saker med familievold i innvandreremiljøer, både i retten og i fylkesnemnda. Han advarer mot overoppheting av reaksjonene mot foreldre fra tradisjonsbundne kulturer der oppdragervold er vanlig.

- Mange er ikke klar over at de bryter med normer og lovregler i Norge. De gjør ikke dette av vond vilje, men utøver barneoppdragelse slik det er vanlig i landet de kommer fra.

Barnas beste

Humlen påpeker at enkelte psykologisk sakkyndige mener at forutsigbar oppdragervold er mindre skadelig for barn enn mer uforutsigbar vold.

- Det ville være bedre for mange barn med innvandrerbakgrunn om foreldre ble dømt til foreldreveiledningskurs, ikke fengsel. Ofte er det til barnas beste at foreldrene ikke blir straffet og fengslet for oppdragervold. Men slik lovverket er i dag, er det ikke hjemmel for dette. Han mener barnevernet bør søke samarbeid med foreldrene, først og fremst av hensyn til barna.

Familievold

De har best av å forbli i foreldrenes omsorg, forutsatt at disse erkjenner å ha brukt oppdragervold og er villige til å inngå samarbeid.

Vold mot barn

Ni av ti dømt for vold mot barn i Oslo har innvandrerbakgrunn. Hva kan forklaringen være?

- Barn med innvandrerbakgrunn har en vanskelig omstillingsprosess foran seg.

Å miste sin biologiske og naturlige forankring innebærer en ytterligere omstillingsbelastning, sier han.

Også seniorrådgiver Sanne Hofman i Redd Barna, som har forsket på minoritetsbarn og familievold, ønsker en diskusjon om det alltid er til barnets beste å politianmelde og straffe forfølge mildere former av vold:

- I Redd Barna er vi mye i kontakt med barn for å høre deres erfaringer, og hva de tenker om sin egen situasjon. Vi vet at mange minoritetsbarn og -foreldre er redde for å ta kontakt med barnevernet fordi de har rykte på seg for å «ta barnet», eller fordi barna er redde for at mamma og pappa skal havne i fengsel.

Hofman understreker at hun ikke snakker om de alvorlige tilfellene av familievold:

Manglende forståelse og mistillit

I går uttalte ansatte ved Primærmedisinsk verksted i Oslo at det er grunn til å stille spørsmål ved om det er ulikhet for loven. De har sett flere eksempler på akutt plasseringer av barn i innvandrerfamilier på tynt grunnlag, der det ikke er reell fare for barna.

- Lovforbudet mot å slå barn blir nok praktisert ulikt mellom innvandrere og nordmenn på flere måter, sier Hofman. Hun mener

Advokat Arild Humlen mener det ville vært bedre for noen barn om foreldre hadde blitt dømt til foreldreveiledningskurs istedenfor fengsel.
FOTO: STEIN J. BJØRGE

Sanne Hofman har forsket på vold mot barn i minoritetsfamilier. Hun har funnet at fylkesnemndene har vidt forskjellig tilnærming når det gjelder hva som skal til for å vedta omsorgsovertagelse.

det er manglende forståelse og mistillit på begge sider.

- Det handler om et system som ikke er godt nok tilrettelagt til å ta imot familier som er uvant

med at fysisk grensesetting også blir sett på som vold, at det faktisk kan føre til at du mister barna dine, og at man kan bli straffet for det, sier hun.

Hofman understreker at hun ikke mener man må forskjellsbehandle disse familiene slik at det skulle være greit at deres barn blir utsatt for vold.

Hofman har stått for flere forskningsprosjekter rundt minoritetsbarn og familievold. Hun har blant annet sett på argumentasjonen i saker i Fylkesnemnda der minoritetsforeldre er fratatt omsorgen for barn på grunn av vold.

- I rapporten min kommer det tydelig fram at Fylkesnemnda gjør begge deler. Den tar noen ganger utgangspunkt i det som

i Norge gjelder som god nok omsorg. Det finnes likevel også saker hvor Fylkesnemnda konkluderte med at «vi kan ikke se alt gjennom norske briller». Der ble barn enten tilbakeført foreldre eller omsorgen ble ikke overtatt - også i saker der det ble brukt alvorlig vold, både fysisk og psykisk, etter saks-papirene å dømme.

Men vi vet ikke hva utfallet hadde blitt om dette hadde vært norske familier, sier hun.

➔ **Lovforbudet mot å slå barn blir nok praktisert ulikt mellom innvandrere og nordmenn på flere måter**

Sanne Hofman, seniorrådgiver i Redd Barna

DNBs kontor i Luxembourg.
FOTO: ØYSTEIN KLØVSTAD LANGBERG

Jarle Mortensen var styreleder i DNB Luxembourg fra mars 2009 til mars 2010.

DNB-direktør: «Jeg har aldri hatt kontakt med Mossack Fonseca»

Mortensen klager Aftenposten inn for Pressens Faglige Utvalg.

Etter Aftenpostens avsløring om DNB Luxembourgs administrering av postbokselskaper på Seychellene, gikk DNBs konsernsjef Rune Bjerke ut og sa at hverken han selv, DNB-styret eller konsernledelsen kjente til at DNB Luxembourg sendte rike kunder til skatteparadis ved hjelp av advokatfirmaet Mossack Fonseca.

Aftenposten skrev at Jarle Mortensen, som var styreleder i DNB Luxembourg fra mars 2009 til mars 2010, i en periode har vært Mossack FONSECAs kontaktperson i DNB Luxembourg og at han var i kontakt med advokatfirmaet.

«Aldri kontakt»

Jarle Mortensen har ikke villet kommentere den påståtte kontakten med Mossack Fonseca før nå. Mortensen har klaget Aftenposten inn for Pressens Faglige Utvalg, og i klagen skriver han at han aldri har vært i kontakt med Mossack Fonseca eller mottatt e-post fra selskapet:

«Aftenposten tar feil, jeg har aldri hatt kontakt med Mossack Fonseca».

Mortensen er i dag divisjonsdirektør i DNB Norge med ansvar for bedriftskunder i Oslo, Asker og Bærum.

Klager Aftenposten inn for PFU
Mortensen mener Aftenposten ikke kan dokumentere at en e-post fra Mossack Fonseca kom frem til han. Videre klager han på for korte svarfrister før publisering. Han mener også Aftenposten burde ha korrigert saken etter at DNB i ettertid henvendte seg til avisen og uttrykte at Mortensen aldri har mottatt en e-post fra Mossack Fonseca.

«Vår dokumentasjon viser at den tidligere styrelederen i DNB Luxembourg var oppført som kontaktperson for DNB hos Mossack Fonseca, og at advokatselskapet sendte en mail tiltenkt Mortensen. Men Jarle Mortensen har rett i at vi på bakgrunn av vår dokumentasjon ikke hadde grunnlag for å konstatere at han rent faktisk mottok denne mailen. Dette presiserer vi overfor våre lesere i dag sier nyhetsredaktør Håkon Borud i Aftenposten (se presisering i egen tekst).

Jarle Mortensen ønsker ikke å kommentere saken utover det som står i klagen.

Fakta

DNB-avsløringene

- Aftenposten avslørte søndag 3. april at DNBs datterbank i Luxembourg har bistått kunder med å opprette postbokselskaper i skatteparadis Seychellene. Det dreier seg om 42 selskaper opprettet i årene 2006 til 2008.
- Opplysningene kom frem i interne dokumenter fra det Panama-baserte advokatfirmaet Mossack Fonseca som den tyske avisen Süddeutsche Zeitung har fått tak i. Dokumentene er delt med stiftelsen The International Consortium of Investigative Journalists (ICIJ) og over 100 medieorganisasjoner, deriblant Aftenposten.
- Det er ikke dokumentert at DNB eller kundene har brutt lover i Norge, Luxembourg eller Seychellene.
- DNB innrømmet 7. april at de ikke ga riktig informasjon da næringsminister Monica Mæland i 2014 spurte om banken hadde befattning med skatteparadis. Staten ved Mælands departement eier 34 prosent av banken.

Fakta

To saker med vidt forskjellig utfall

To saker fra Fylkesnemnda som viser hvor forskjellig vold mot barn i minoritetsfamilier takles:

- En filippinsk mor slo barna på hendene og satte dem i skammekroken når hun mente de trengte grensesetting. Fylkesnemnda mente i dette tilfelle at det ikke var helt klart hvor alvorlig situasjonen egentlig var, men konklusjonen ble: «Alle former for vold, også fysisk grensesetting er forbudt i Norge, og alle barn har rett på samme beskyttelsen uansett kultur». Barna ble plassert i fosterfamilie. I denne saken hadde mor ikke fått noen veiledning. Tiltaket som barnevernet hadde satt inn i første omgang var en støttekontakt

for barna, som ikke førte til særlig forbedring.

- Barnevernet hadde vært involvert i en flyktningfamilie gjennom mange år. Alle tiltak som barnevernet har til rådighet hadde vært prøvd. Situasjonen hadde ikke endret seg etter alle disse årene. Foreldre var begge veldig traumatiserte, og det var snakk om både alvorlig omsorgssvikt og fysisk vold mot sønnen. Fylkesnemnda konkluderte med at «det likevel var best for barnet å bli i den kulturen han kommer fra og er kjent med».

Aftenposten presiserer

I artikkelen «Her er underskriften som knytter DNB-topp til skatteparadis», publisert på nett 5. april og på papir 6. april, skrev Aftenposten følgende:

«Aftenposten kan nå dokumentere at to personer som i dag har toppstillinger i DNB, hadde kontakt med Mossack Fonseca. De mottok dokumenter som handler om administrasjonen av selskapene på Seychellene.»

Artikkelen handlet om Håkon E. Hansen, administrerende direktør i DNB Luxembourg, og Jarle Mortensen, styreleder i DNB Luxembourg i perioden mars 2009-mars 2010.

Aftenposten hadde kun grunnlag for å skrive at Håkon Hansen mottok dokumenter. Mossack Fonseca sendte også en mail som

var tiltenkt Jarle Mortensen, men vi kan ikke slå fast at denne ble mottatt av Mortensen.

Vi skrev videre: «I 2012 fikk han (Jarle Mortensen; red.anm) en epost fra Mossack Fonseca, som ba om oppdatert informasjon om selskapene på Seychellene.» og at «Både Mortensen og Hansen ble informert om disse lovendringene av Mossack Fonseca».

Heller ikke her hadde vi grunnlag for å slå fast at e-posten ble mottatt av Mortensen, kun at e-posten som ba om oppdatert informasjon om selskapene på Seychellene ble sendt fra Mossack Fonseca. At e-posten ble mottatt av Hansen, er dokumentert.

Til slutt skrev Aftenposten «27. november 2012 kontaktet Mossack Fonseca Mortensen for å få

oppdatert informasjon om DNB-selskapene på Seychellene i forbindelse med lovendringen som betyr at aksjonærene må oppgi navn».

Aftenposten kan dokumentere at Mossack Fonseca har sendt e-post til en adresse som inneholdt Mortensens navn om dette, men ikke at Mortensen har mottatt e-posten.

Aftenposten kan dokumentere at Mossack FONSECAs e-post til Mortensen ble sendt til en e-postadresse med samme struktur som ble brukt av andre ansatte i DNB Luxembourg. Men vi har ikke grunnlag for å konstatere at Mortensen brukte denne mailstrukturen.

#MÅVITE | 2. mai

Lene Skogstrøm
Journalist

Intervjuet. - Nesten ingen barn og ungdom bringes inn i debatten om minoritetsforeldre som bruker vold. Den foregår stort sett på de voksnes premisser, sier byråd Inga Marte Thorkildsen til **Lene Skogstrøm**.

- Folk endrer seg ikke av å få en pekefinger. Det må mer samarbeide til rundt utsatte familier, sier byråd Inga Marte Thorkildsen.
FOTO: TOR STENERSEN

- Ingen barn tåler mer vold enn andre

- Bør minoritetsforeldre som bruker «oppdragervold» overfor barna straffes, eller bør de i større grad tilbys hjelp til å slutte å slå?

- Hvor går grensen mellom oppdragervold og annen vold? Det er minst to fallgruver her: Den ene er at vi kan krisemaksimere og hasteflytte unger og fengsle foreldre når det kunne ha latt seg løse uten så voldsomme inngrep. Den andre er at vi lar det gå altfor langt, eller prøver med ulike kurs som egentlig ikke går til kjernen av problemene. Jo mindre vi involverer barna selv, og jo mer vi lar voksne sette premissene for diskusjonene og forme den virkeligheten hjelpeapparatet står i, desto større sannsynlighet er det for at vi bommer.

- Hvordan mener du samfunnet bør gå frem for å løse dette?

- Jeg er bekymret for at en del av denne volden bagatelliseres. Det er viktig å spørre minoritetsbarna selv om hvordan de opplever «fysisk grensesetting», å bli slått av sine foreldre. Og hva tror de hjelper? Barn og unge skal være de viktigste kvalitetssikrerne våre, og de viktigste samarbeidspartnere når vi utvikler hjelpesystemene, inkludert barnevernet.

- Hva mener du bør gjøres for at innvandrere i Oslo skal få større tillit til barnevernet?

- Barnevernet får mye negativ oppmerk-

Profil Inga Marte Thorkildsen (39)

Byråd for eldre, helse og sosiale tjenester i Oslo (SV)
Var spesialrådgiver i Forandringsfabrikken før hun ble byråd
I fjor ga hun ut boken *Du ser det ikke før du tror det*: Et kampskrift for barns rettigheter.
Nestleder i SV fra 2012 til 2015.
Barne-, familie-, likestillings- og inkluderingsminister i den rødgrønne regjeringen fra 2012-2013.

somhet. De må ut der barna befinner seg, i barnehager, skoler og på fritidsarenaer. Vi må ha ærlige samtaler med voksne og være villige til å endre oss. Jeg brenner for at vi må klare å rekruttere flere med minoritetsbakgrunn til barnevernet.

- Hva bør innvandrerne selv gjøre for å komme oppdragervold til livs?

- Min erfaring er at dette temaet er enda mer tabu i mange minoritetsmiljøer enn i etnisk norske. Vi må ta tak i tabukulturen sammen. Ingen barn tåler mer vold enn andre, og jeg tror dessverre mange

innvandrermiljøer ikke tar dette problemet alvorlig nok. Derfor er det viktig at ressurspersoner i innvandrermiljøene kan snakke med andre foreldre om hvor katastrofalt det er når de bruker vold mot barn, eller skaper sterk utrygghet og frykt hos barna. Vi må bruke likemenn og -kvinner i introduksjonsprogrammer, i oppsøkende arbeid og i veiledning.

- Hvordan kan vold mot barn i minoritetsmiljøer i Oslo forebygges?

Vi skal ha hjemmebesøksprogrammer i alle bydeler, hvis jeg får det som jeg vil. Dette er det beste forebyggende og helsetremmende tiltaket vi kan ty til. Vi må starte oppfølgingen av foreldrene allerede fra svangerskapet av og gi langvarig hjelp til dem som sliter. Vi må jobbe mer helhetlig mot fattigdom og dårlige levekår. Det er for mange som lever i håpløshet, og da hjelper det lite med kursing.

- Hvor svikter det i dag?

- Vi må se hele familien i miljøet de lever i. Ikke dele dem opp i enkeltproblemer der ingen ser helheten. Det er på tide at instansene samarbeider på nye måter, og vi må få et felles kunnskapsgrunnlag på tvers av tjenestene. Alle må vite at det er deres ansvar å hjelpe barn utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Lederne skal gå foran. Alt trenger ikke å bli en barnevernssak, men det fordrer at alle gjør jobben sin og bidrar med det de kan.

UNDER STREKEN

understreken@aftenposten.no

Haitekk-eksperter

FBI sier de ikke vil offentliggjøre metoden de brukte for å komme til på en låst iPhone som en av San Bernardino-terroristene hadde brukt.

De er sannsynligvis flauere for å innrømme offentlig at de til slutt bet i seg stoltheten og gjorde som alle andre over 40: Spurte nærmeste 14-åring.

Jeg lover at jeg ikke skal misbruke PIN-koden din: FBI-sjef James Comey.

Den differensierte presse

Før het det at Norge hadde en differensiert presse fordi noen aviser holdt med Arbeiderpartiet og andre heiet på Høyre. Nå skiller man mellom de forskjellige mediene ved å se på hvem som støtter Fedon Lindberg og hvem som hyller Grete Roede. Noen ganger er imidlertid samme medium differensiert helt på egen hånd, som i forrige uke:

Aftenposten på nett: «Nettmøte fra kl. 13: Vil du komme i form eller gå ned i vekt før sommeren?»

Aftenposten på nett samtidig: «Wasim Zahid, lege: Glem sommerkroppen!»

Komma her til lands

Avisenes deskhaier vet at det er bare en ting leserne liker bedre enn at utlendinger snakker om Norge. Det er at utlendinger snakker pent om Norge. Universitetet i Oslo inviterer til foredrag med Jeffrey Sachs fra elite-universitetet Columbia i New York. Riktig nok mener mange at Norge er verdens midtpunkt, men bare sjelden treffer du på folk som mener Norge er hele verden. Tema for foredraget: «Norway, the World, and Sustainable Development».

Ekspertkilder er bra å ha

Fra Nettavisens side2: «Polarlbrød er gjerne i porsjonsstørrelser og ligner på flate rundstykker. Mens tradisjonelle brød må skjæres opp i ønskede skiver, forteller lederen i Opplysningskontoret for brød og korn.»

Pakistansk familienettverk arrangerte i våres workshops for mødre med pakistansk bakgrunn. – Mange ønsker veiledning om hvordan de kan være i bedre dialog med barna sine, sier Asma Chaudhry og Nisar Bhagat. FOTO: DAN P. NEEGAARD

Innvandrerbakgrunn er den viktigste risikofaktoren når det gjelder barn og ungdom som er utsatt for grov vold.

Innvandrerungdom mer utsatt for vold

INNENRIKS

LENE SKOGSTRØM

De er fire ganger mer utsatt for vold enn de som har norsk eller nordisk bakgrunn, men det går riktig vei.

Innvandrerbakgrunn er den risikofaktoren i familier som gir størst utslag for grov vold – definert som å bli slått så hardt at barnet står i fare for å bli påført skade, for eksempel med bruk av knyttneve eller gjenstander som sko eller belte. Det viser den ferske rapporten om vold og overgrep blant barn og unge som ble offentliggjort denne uken. Den viser omfang og utviklingstrekk fra 2007 til 2015.

I tillegg er dårlig økonomi og rusproblemer hos foreldre risikofaktorer for å bli utsatt for vold. Innvandringsbakgrunn gir imidlertid størst risiko av de tre.

Men det går riktig vei: mens innvandrerungdom er drøyt fire ganger så utsatt for vold fra mor nå, var risikoen 5,8 ganger så høy i 2007.

Mindre aksept for vold

– Vårt materiale sier ikke noe om hvorfor betydningen av innvandringsbakgrunn for voldsutsatthet er noe mindre nå. En nærliggende forklaring er at det har skjedd en større forståelse i innvandremiljøer de siste åtte årene for at vold ikke er en akseptabel måte å forholde seg til sine barn på, sier Svein Mossige, professor i klinisk barne- og ungdomspsykologi ved Universitetet i Oslo.

15 av 89 voldsdømte

Aftenpostens undersøkelse av familievoldsdommer ved Oslo tingrett de siste tre år viser at 15 av 89 dømte for vold mot barn etter familievoldsparagrafen

Fakta

Norskpakistanere dømt for vold mot barn:

- ▶ 15 med pakistansk bakgrunn ble dømt for vold mot barn i årene 2013–2015 ved Oslo tingrett.
- ▶ Fem var født i Norge, 10 var innvandrere
- ▶ 5 kom før 1990, 4 etter 2000
- ▶ 33 barn var ofre for volden
- ▶ Ni hadde ektefeller fra Pakistan.
- ▶ Kilde: Aftenpostens gjennomgang av familievoldsdommer ved Oslo tingrett, 2013–2015

har innvandrerbakgrunn fra Pakistan.

Dermed er pakistannerne den desidert største innvandrergruppen blant de domfelte etter familievoldsparagrafen i Oslo de siste tre år, men de er også den største gruppen innvandrere i Oslo.

– **Selv om tallene fortsatt er bekymringsfulle, er vi på rett vei. Det er økende bevissthet rundt foreldrerollen blant norskpakistanere nå, mener Asma Chaudhry og Nisar Bhagat.**

Han er leder for Pakistansk familienettverk, som har arrangert temakvelder for familier med pakistansk bakgrunn siden 1999 om aktuelle spørsmål – blant annet vold i nære relasjoner. Målet for nettverket er å åpne opp for liberale stemmer i miljøet.

Deprimerte mødre

– Mange mødre med pakistansk bakgrunn er deprimerte, har mistet det sosiale nettverket de hadde i hjemlandet og har liten kontakt med det nor-

ske storsamfunnet, sier Bhagat. – I Pakistan var det mer vanlig at far i familien bruker vold i oppdragelsen. Her i Norge har jeg inntrykk av at det er motsatt, sier Bhagat, som mener noen mødre slår i frustrasjon fordi de ikke takler morsrollen i Norge.

Dette viser også den nye NOVA-undersøkelsen: Mens barn med innvandrerbakgrunn var 4,2 ganger så utsatt for å bli slått av mor, var den noe mindre for far: 3,7.

Workshops for mødre

På Furuset har en gruppe mødre med pakistansk bakgrunn deltatt på workshops på lørdagene i april, i regi av familienettverket. Målet er å lettere kunne navigere i et flerkulturelt samfunn. Å erstatte fysisk avstraffelse med andre verktøy i barneoppdragelsen var ett av temaene.

Asma Chaudhry ledet verkstedssamlingene. Hun er sosiolog, skribent og foredragsholder og har selv pakistansk bakgrunn.

– Det er mer bevissthet rundt rollen som mor og far nå – folk ønsker veiledning om hvordan de kan være i dialog med barna sine, sier hun. Interessen for workshops har vært upåklagelig.

– «Pakistansk 70-tall» i hodet

Det er tidlig kveld, og vi sitter på Deichmanske bibliotek på Furuset. Her er det fullt av ungdom som sitter i grupper og prater eller er dypt konsentrert og bøyd over skolebøkene. De aller fleste har innvandrerbakgrunn.

– Før var det nesten bare moskeen som hadde tilbud til ungdom skoletid. Nå kan de treffes her, sier Bhagat fornøyd:

– I moskeen lærer barn og ungdom ingenting om samfunnet, men mye om et autoritært syn på barneoppdragelse.

Mangler du én eller flere tenner?

Vi kan gi deg tenner på én time! Ta kontakt for undersøkelse og mer informasjon, så finner vi løsningen som passer best for deg.

Tannlege Anders Wangestad og oralkirurg Gøran Widmark i Sandvika.

www.lokketangen-tannlegesenter.no

Tlf. 67 52 16 00 / post@lokketangen-tannlegesenter.no

Løkketangen
Tannlegesenter

Jeg reagerte altfor sent.

Derfor valgte Per-Kristian Foss å være åpen om hjerneslaget.

Se filmen på nettsiden vår. Bli medlem og kom i kontakt med et av våre 260 lokallag.

LHL Hjerneslag
Tilbake til en ny hverdag

www.lhl-hjerneslag.no

LAGERSALG I BYGDØY ALLÉ Orientalske tepper i silke og ull

LØPERE 300 x 80	fra kr. 1.900,-
MAURI 150 x 100/240 x 165	fra kr. 3.900,-
KASHAN 310 x 220	fra kr. 6.900,-
BIDJAR 185 x 125	fra kr. 5.400,-
PATCHWORK 300 x 200	fra kr. 6.800,-
KELIM CHUBI alle str.	fra kr. 1.200,-

Vask og reoperasjon
på alle typer tepper

Opptil 60%

SØNDAGS-
ÅPENT
12-17

ARIA ORIENTTEPPER

Tlf. 90845668 - Bygdøy Allé 60B
Man-fre: 11-18, lørdag 10-18, søndag 12-17

NEROSTEIN
BENKEPLATER I STEIN

STEINBENKEPLATE
DIREKTE FRA PRODUSENT!
Beste priser på markedet!

2195-0185 / salg@nerosteinn.no / www.nerosteinn.no